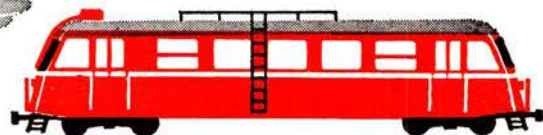
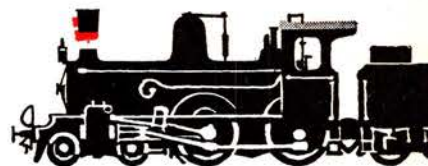

JERNBANE-BLADET

TIDSSKRIFT FOR STATS- OG PRIVATBANEPERSONALET

De er på *sporet* . . . . . af kvalitet

SE -

HØR -

KØB -

GRUNDIG

SELEKTOMAT
model

TK 120

TK 120 de luxe er et medlem af SELEKTOMAT-familien, der i dag for de helt unge står som indbegrebet af sikker og hurtig betjening, høj kvalitet, ydeevne og moderne design.

Vejl. udsalgspris kr. 710,00

Selektomatserien omfatter modeller i 2 og 4 spors udgaver med og uden optagerautomatik i priser fra 710,- til kr. 915,-

Se Dem GRUNDIG for

GRATIS: Få den selvklæbende autosikkerheds-streamer hos Deres forhandler

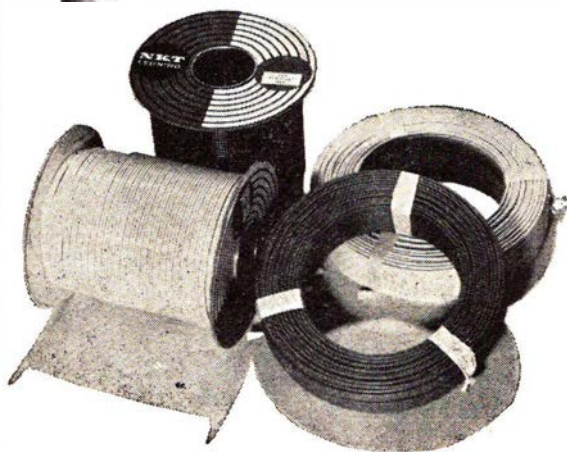
25. ÅRGANG NR.

10

OKTOBER 1968

**NKKT
LEDNINGER
OG KABLER**

transformere
TIL
SIGNALANLÆG

FORLANG KATALOG

H & K. LÜBCKE

AKTIESELSKAB
JERNBANE ALLE 43 · KØBENHAVN/VANLØSE
Tlf. (01) 74 33 22

JERNBANE-BLADET

Ekspedition:

Togfører V. Jonvald - Hvidovrevej 258
2650 Hvidovre
Telefon (01) 78 36 42

Redaktion:

H. E. Rybro (ansvarshavende)
Valby Langgade 223, 1. tv.
2500 Valby
Telefon (01) 30 87 71

Abonnement

16,50 kr. (inkl. moms) årlig
12 numre

Kan bestilles på girokonto 600 82
Jernbane-Bladet - 2650 Hvidovre

Medlem af

Dansk Fagpresseforening
og

International Tidsskriftsfederation

Bladet er tilsluttet Dansk Oplagskontrol

Tryk: Herfølge Bogtrykkeri, Herfølge

OKTOBER 1968

Dette nummer indeholder:

Oktober causeri	277
Månedens emner	278
Månedens foto	279
Erindres det	280
Til læserne	280
I få linier	281
Der var engang - Grindsted	281
Første danske togreglement - XV	282
Teknisk nyt	282
Nedlagte stationer	
Sommersted Amtsbanegård	283
Fredericia-Århus 100 år - II	287
Tid og sted	287
Hold dig i form	289
Fodtur efter Svendborg-Fåborg Banen	290
En »sporæder«	293
Intermezzo	295
Fra dagbogen	295
Privatbanenyt	297
Modeljernbane	299
Fotohobby	301
Fra klubberne	303
Boghjørnet	305
Bagsiden	306

I næste nummer bl. a.:

På fodtur efter ONFB. - 200.000 billetter.

KRISTIAN KIRKS TELEFONFABRIKER ½
Horsens   Aarhus   København

De har en fordel Nyt tøj på en nem måde

Som tjenestemand handlede man før hos
J. Albertsen i Nørre Farimagsgade.

Efter MESTER DRESS' overtagelse af dette gamle firma har De nu valgt mellem nedennævnte forretninger i København og i provinsen, hvor vi uden formaliteter og **uden udbetaling** åbner Dem en rentefri tøjkonto.

Vælg selv den butik, der ligger mest bekvemt for Dem...

MESTER DRESS

København:	Frederiksborggade 44
Vesterbrogade 99	Amagerbrogade 57
Valby Langgade 28	Nørrebrogade 159
Aalborg:	Algade 58
Århus:	Lille Torv 6
Esbjerg	Kongensgade 64
Kolding:	Helligkorsgade 7
Vejle:	Torvegade 9

Specialafdelinger for kjoler og damekonfektion:

København:	Frederiksborggade 52
Amagerbrogade 53	Valby Langgade 28
Odense:	Kongensgade 17
Herning:	Stergade 3

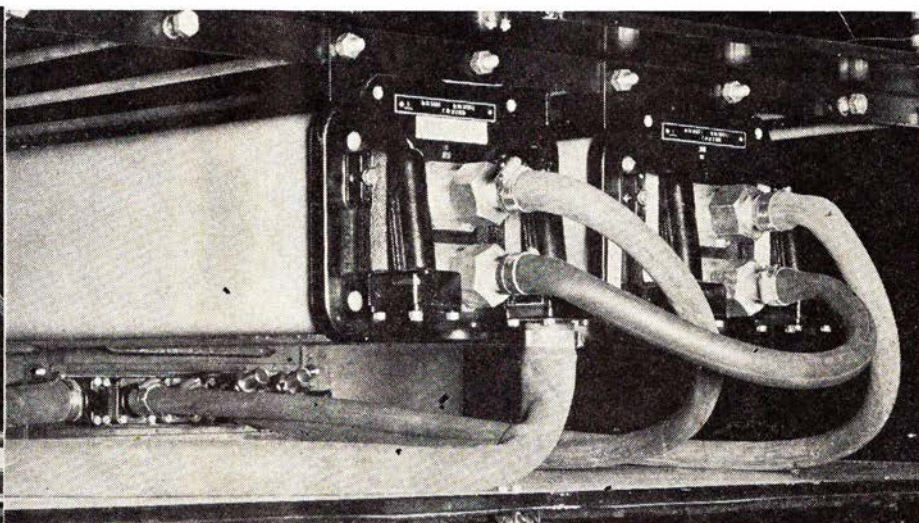
Hastigheds Kontrol og Togstop - H K T-anlæg i S-banetrafikken

SIEMENS

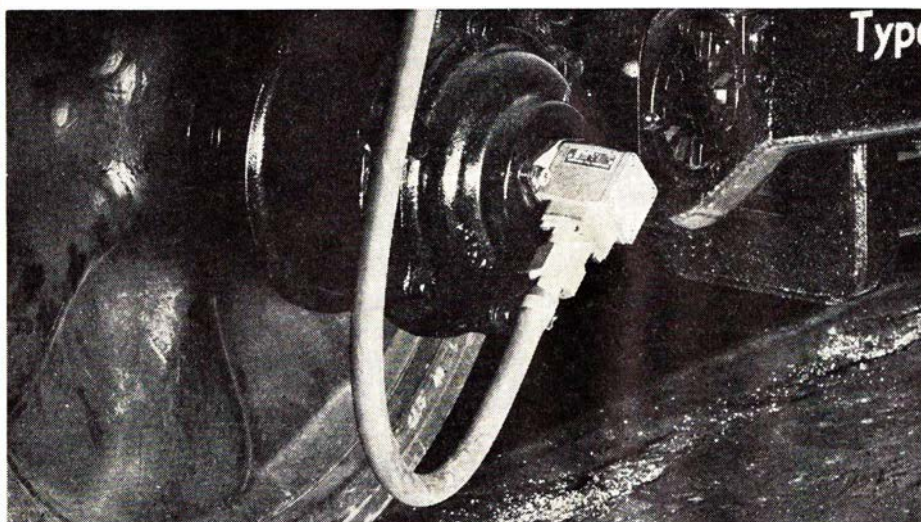
Førerrummet med det elektroniske speedometer i øjenhøjde. Håndtaget med den sorte knap indeholder den såkaldte dødmanskontakt.

Stabiliseret strømforsyning og styreenhed for elektronisk speedometer.

I de kommende år vil S-banetrafikken blive stærkt udvidet. Nye strækninger bliver bygget, og toggangen bliver hyppigere. Menneskelige fejl vil kunne få meget alvorlige konsekvenser.

Statsbanerne foretager allerede nu forsøg med HKT-anlæg for at sikre fremtidens passagerer. Når HKT-anlæg er indbygget i S-togene, vil føreren kunne følge de anvisninger, han modtager direkte i førerrummet, ikke som tidligere signalerne udenfor. Anlægget meddeler ham med hvilken hastighed, han skal køre, og hvornår han skal standse. Følges anvisningerne ikke, standses toget automatisk. Anlægget kan automatisk betjene togets fløjte og frigive dørene.

Tacogenerator, der konstaterer togets hastighed.

DANSK SIEMENS AKTIESELSKAB

BLEGDAMSVEJ 124

2100 KØBENHAVN Ø.

TELEFON (01 76)

TRIA 6464

TELEX 2313

Hvo alle tjener, får tak af ingen . . .

Oktober causeri

STORE BÆLTS-BROEN sætter til stadighed sindene i bevægelse hos en masse mennesker, både vedkommende og uvedkommende. Alle udtaler sig som om netop deres idé eller forslag er det helt rigtige. Her er det, at der må passes på konstruktionsfejl eller klapper, der ikke passer i projektet. Fra tid til anden sker der tilløb dertil. — De fleste er vel nok af den opfattelse, at en biltur over en Store Bælts-bro ville blive en naturskøn oplevelse. Tænk at køre flere km på en dristig stålrampe med havudsigt til begge sider. Hertil var teknikernes kølige svar, at udsyn fra broen desværre ikke vil forekomme. Både vintervejr, når det er hårdest og kravet om at bilisten holder øjnene ved vejbanen, forudsætter en afskærmning af broen, så den bliver udsigtsløs. En anden fejlforestilling er, at DSB vil tabe, når broen kommer. Færgefarten må da indstilles, og den private biltrafik vil tage et opsving.

Ja, men det vil DSBs togtrafik rigtignok også. Med hurtige, gennemkørende tog til f. eks. Århus vil DSB kunne tilbyde næsten revolutionerende korte trafiktider og på den måde møde med en helt ny appel i såvel person- som godstrafikken. DSB er da også — mærkeligt nok — i dag en af Store Bælts-broens varmeste fortalere. En tredje vrangforestilling synes i færd med at danne sig. Den går ud på, at vi skal være glade og interesserede, når det forlyder, at en international koncern vil være med til at finansiere Store Bælts-broen. Der kan gå klapper for også i en bro-diskussion. En sådan klap repræsenteres af de helt urealistiske tanker om lånefinansiering fra udlandet af dette store danske byggeprojekt. Nogen forvirring

råder endelig over, om der ved passage af broen eller tunnelen bør opkræves en afgift (bompenge), eller om passagen bør være fri.

DER VIL nu komme en S-togs informationscentral, der efter et dagblads mening vil spare S-togs trafikkanterne for den irriterende langsomhed i underretningen, når der indtræffer forstyrrelser i S-toggangen. — Det lyder som skøn musik også for personalet, der er beskæftiget ved nærtrafikken. Men hvor finder man den, der ved en driftstandsning forårsaget af fejl i teknikken, øjeblikkelig vil være i stand til blot nogenlunde at meddele en sådan informationscentral, hvornår den opståede fejl vil kunne være rettet? Han er ikke født endnu, og har i hvert tilfælde ikke eksisteret i de snart 35 år, der har kørt S-tog.

-bro.

Restaurant **»På fortovet«**
og baren på Østerport station
anbefales
POUL GUDMANN

Månedens emner ...

S-bane kontrollen

Det var tanken, at billetkontrollen på de københavnske S-stationer skulle bortfalde ved vinterkøreplanens ikrafttræden, men da maskinerne til stempeling af billetter ikke kan forventes færdigopstillet før sidst på året, de rejsende skal som tidligere meddelt selv sørge for stempeling af billetten før rejsen påbegyndes, har man nu fastsat premieredagen til 5. januar næste år.

Samtidig sker der en mindre prisnedsættelse på bybanen, idet timebilletterne bliver nedsat fra 1,20 til samme pris som den almindelige bybanebillet til 1 krone. Rabatbilletterne, der hidtil kostede kr. 5,50 for seks stykker er nedsat til kr. 4,50 for fem stykker.

Ved indgangen til stationerne i det københavnske S-togsområde, Holte-Hillerød medregnet, bliver der opstillet stempelmaskiner af samme art som fabrikkernes »stempel-ind«-ure. Man stikker sin billet ind, får den tidsstemplet og kan derefter køre en time på den med alle de afbrydelser af rejsen, som timen giver mulighed for. For alle andre billetter i lokaltrafikken betyder stempelingen, at to måneders gyldighedsperioden regnes fra stempeldagen.

Næste rationalisering bliver formodentlig, at den gamle tanke om et femdages ugekort tages op igen. Med arbejdsugens forkortelse kan femdages kortet muligvis give banerne et mere tilfreds publikum.

Godkendt emballage

I forrige måned holdt DSB i samarbejde med Emballageinstituttet på Københavns Hovedbanegård en udstilling, der havde til formål at gøre videre kredse interesseret i emballageproblemet.

Statsbanerne tilbyder nu som det første danske transportselskab at forhåndsgodkende transportemballage, et servicetilbud, der medfører betydelige fordele for såvel godsafsenderne som modtagerne.

Dårlig eller utilstrækkelig emballage koster samfundet store tab i form af transportskader, der jo er lige beklagelige, hvad enten de må bæres af transportørerne, forsikringsselskaberne eller producenter og aftagere. Her kommer statsbanernes interesse som transportør ind i billedet. Det er ikke uvæsentlige beløb, der årligt udbetales i erstat-

ning for skader, og endvidere må der regnes med betydelige tab bl. a. netop som følge af dårlig emballering, som ikke erstattes, men som giver anledning til irritation hos forsenderne. — Selvfølgelig er DSB interesseret i, at transportskaderne reduceres mest muligt, uanset hvem der hæfter for dem.

Statsbanernes nye godkendelsesordning for transportemballage er baseret på et samarbejde med Emballageinstituttet. Afprøvningen af emballager, der foretages på instituttet, omfatter forskellige tryk-, stød-, fald- og vibrationsprøver stort set svarende til, hvad godset vil kunne blive udsat for under normale transportvilkår. Såfremt prøveresultaterne er tilfredsstillende, giver DSB den ønskede godkendelse. En sådan godkendelse indebærer, at statsbanerne — bortset fra de forhold, der som force majeure generelt fritager for ansvar — betaler den skete skade uden videre diskussion.

Ved i udformningen af produkt og emballage konsekvent at styre mod en vare, der til den laveste omkostning er i stand til at opfylde prøvningskravene, vil det være muligt ikke blot at formindske skaderne, men også at skære overflødige emballageomkostninger bort.

Beton-svellefabrikken i Fredericia

Millionudvidelsen af betonsvellefabrikken, der startede i foråret er nu slut. Det er samtidig et lille jubilæum, idet det i år er 10 år siden, at Højgaard & Schultz begyndte at fremstille betonsveller til DSB. Der blev den gang oprettet en ti-årig kontrakt, og det har siden været på tale, at statsbanerne skulle overtage fabrikken ved Indre Ringvej i Fredericia. Resultatet blev imidlertid, at entreprenørfirmaet fortsat skulle fabrikere betonsvellerne.

I de forløbne år er der leveret ca. 500.000 sveller til Danske Statsbaner, hvilket svarer til ca. 50.000 sveller om året.

Ved kontraktfornyelsen med Højgaard & Schultz blev det besluttet, at firmaet skulle fremstille mange flere sveller om året, og det har været årsagen til udvidelsen, der er sket i de sidste måneder. Statsbanerne ønsker nu en leverance på 110.000—120.000 sveller om året.

Ved udvidelse af fabrikken er hallen blevet udvidet til det dobbelte, og ved samme lejlighed er fabrikationsprocesserne blevet yderligere mekaniseret og automatiseret.

Forbedret materiel på Svendborgbanen

Fhv. trafikminister Svend Horn og gdr. Skov drøftede i fjor hvorvidt banen skulle nedlægges eller ej. Svend Horn gik positivt ind for at bevare banen, for som han sagde, af en stikbane at være er den da livskraftig nok. Derefter blev aftalen, at hvis denne bane skulle bestå i fremtiden, måtte der et bedre skinnelægeme og bedre togkomfort til. Mens der allerede da arbejdedes sikkert mod Svendborg med at forbedre skinnerne — man er nået til et punkt syd for Kværndrup — bliver det behagelige vogne indsat, og hvis det desuden lykkes at opnå bevilling til en udvidelse af sikkerhedssystemet, vil det blive lige så hurtigt, mere afslappende og nok så praktisk at tage toget i stedet for bilen på en færd mellem Svendborg og Odense.

Den 19. september indsattes en stærkt forbedret togstamme til strækningen, og en tilsvarende stamme bliver en julegave til Svendborgbanen, således at det på alle afgang bliver en sand afslappelse og komfortabel togrejse.

Det er femte gang, der sker en udskiftning af vognmateriellet, siden DSB for snart en snes år siden overtog Sydfyenske Jernbaners strækning Svendborg-Odense. Der sker ingen ændring i køreplanen med det første, selv om der er visse svagt benyttede tog. De nye vogne er lyddæmpede og med polstrede tomandssæder, og det er en første-klasses rejse, som imidlertid bare koster fællesklassebillettens »gyldige rejsehjemmel«.

DSB og vognmænd i samarbejde

DSB og Landsforeningen Danske Vognmænd, LDV, har sat forsøg i gang med henblik på et nærmere samarbejde mellem skinne- og landevejstransporter. Den første prøve karakteriseres som vellykket.

DSB sikrede sig ved laveste bud transporten af en større ladning træ fra Sverige til Herning, hvor lokale vognmænd overtog distributionen. Vognmændene ville naturligvis helst have hentet træet i Sverige, men jernbanen kom med det billigste bud, hvilket med

henvisning til statsdriften jævnligt afstedkommer vrede vognmandskommentarer. DSB fastholder, at raterne er reelle og alene betinget af, at store transporter over lange afstande med fordel kan klares på skinnerne.

Mens striden om taksterne fortsætter, har DSB og LDV imidlertid fundet sammen i erkendelse af, at et vist samarbejde kan blive fornuftigt for begge parter, bl. a. fordi DSB går over til såkaldt knudpunkttrafik til større stationer og derfor får et distributionsproblem.

Den nye administrationsbygning på Gb

Den 15. september blev de første lokaler i den nye pakhusbygning på Kalvebod Brygge taget i brug. Det var til de kontorer og funktioner, der lå i den gamle bygning over de tre porte, der var ind- og udkørsel til pakhuse. Da der vil gå næsten to år før bygningen er færdig i sin helhed, vil bl. a. adgangsforholdene til bygningen til tider blive noget besværlige. Omkring nytår vil dele af det nye pakhus, der også får til huse i den nye bygning, kunne tages i brug, men det hele ventes først klar i 1970.

Oven på pakhuset opføres der et kombineret lager- og kontorhus med fire lageretager og en kontoretage beregnet til udlejning. DSBs beslutning om køb af en ny stor EDB-central og placeringen af denne i bygningen her, har givet kvaler med at skaffe plads til denne. Man vil nu ombygge den øverste lageretage og anbringe EDB-centralen der.

Plantninger ved Rødby Færge

En af de største hasteopgaver, som planteskolen i Roskilde har haft, var beplantning af de flade arealer omkring Rødby Færge. Alene på strækningen fra Nykøbing F. til Rødby Færge er der plantet en kvart million træer og på skovdistriktet ud mod banelinjen

Månedens foto

100-års jubilæumstoget Åbenrå-Rødebro.

Billedet viser den store interesse, der samlede sig omkring Åbenrå-Rødebro strækningens 100-års jubilæum. — Toget, fremført af ltr. F nr. 654, kørte dagen lang mellem de to byer, og succesen var så stor, at Åbenrå station løb tør for lokalbilletter. Mere end 1000 rejsende benyttede her lejligheden til en tur med et damp tog.

F-maskinen var udlånt fra maskin-

depotet i Padborg, hvor personalet vederlagsfrit havde sat maskinen i fineste stand til jubilæet. Den første ltr. F-maskine blev leveret fra Tyskland i 1898. Senere blev tilsvarende fremstillet af Frichs og Smidt Mølgind & Hüttemeier, København. Det var nogle slidstærke maskiner, der trods en meget intensiv brug havde en levetid på 30—40 år. Der blev i alt bygget 128 F-maskiner.

og rundt om stationen, ned til færgerne er der i alt plantet 200.000 planter. Det drejer sig om vilde roser af forskellig art, cornet, snebær, birk, lærk og kirsebærtræer med videre.

Man havde ganske kort tid til at få det hele anlagt og sørgede naturligvis først og fremmest for at få omgivelserne ved parkeringspladsen og rundt om selve jernbanebygningen til at se ind-

bydende ud. Det øvrige måtte man tage så meget af som det lod sig gøre, men først i år er man ved at have samtlige træer og buske langs banelinjen plantet.

Kommer man som passager i et af togene fra Nykøbing F. til Rødby Færge og giver sig tid til, før man når stationen at kaste et blik over mod venstre, ser man en ret anseelig skov, der

To oaser på Københavns Hovedbanegård

Hovedbanegårdens
Restaurant

KØBENHAVN

TLF. 14 12 32

F. L. Viltøft

Nyt fra hele verden

Journaler
Kulturfilm
Musikfilm
Farcer
Tegnefilm

— vi har cinemascope

11 35 40

Ferie- og udflugtssteder

Stedet, hvor rejsende mødes ...

Kystvejen – Århus – Tlf. (06) 1223 00
Hyggelige, nymonterede værelser
til rimelige priser

Tag ud på ...

TRE SMÅ KINESERE

Kaj Munksvej 1 – Århus
Tlf. (06) 14 35 91

Orientalisk, fransk og jysk spiserestaurant
Selskaber modtages
Inger og Vagn Dahlstrøm

Lad udflugten gå til ...

Restaurant »Skovbakken«

Odder – Telefon (06) 54 06 18

... et 1. kl.s madsted

Vi dækker op indtil 200 kuverter
Elly og Erling Jensen

Lad udflugten gå til ...

NY MØLLE KRO

Lisbjerg – Århus – Tlf. (06) 16 27 15

Veltillavet mad

i hyggelige nymonterede lokaler
Knud Nielsen (ny vært)

WINDSOR BAR

Gravene 25 – Viborg – Tlf. 1814

EN GOD KOP KAFFE

SAMT LÆKKERT SMØRREBRØD

CORNER Cafeteria

Kaserneboulevarden 35 – Århus

Veltillavede varme retter

samt lækkert smørrebrød og kaffe

til rimelige priser

TELEFON 12 42 45

Åbent fra kl. 7–23 . Søndag lukket

RIO Cafeteria

Nørregade 19 – Skive – Tlf. 1571

veltillavede varme retter

lækkert smørrebrød samt kaffe

Prøv vore grill-kyllinger og pommes-frites

Stedet, hvor man spiser godt –
og til rimelige priser ...

DEN SKÆVE KRO

E. Lyster Poulsen

Ebeltoft – Tlf. (06) 34 18 38

Vi dækker op indtil 45 kuverter

dog er langt større, end man først skulle tro. Hele dette skovareal er anlagt af DSB. Arealet er ikke åbent for publikum, fordi man ikke har noget hegn, der skiller skoven fra banelinjen. Det betyder, at arealet ligger fuldstændig isoleret og gemmer en række virkelig naturskønne pletter. Midt i det hele er der f. eks. opstået en sø, hvilket er sket efter, at man har fortaget en del jordflytningsarbejder, før det øvrige areal blev beplantet.

I samme skov behøver man ikke at gå ret langt, før man finder spor af det meget vildt, der findes i skovene. Dyrene har åbenbart vænnet sig til støjen fra de konstant passerende tog og lært, at det er klogest at holde sig væk fra banelinjen.

Formålet med skråningsbeplantningen er da også til dels at skaffe læ og foder i form af bær til vildtet.

Det er først efter de sidste tre år, man rigtig har kunnet se, at træerne er begyndt at gro, hvilket skyldes, at de først skulle bryde gennem et sandlag, hvorefter roden nåede lerjorden, der har sat mere fart i det.

Nedlægning af stationer

Med vinterkøreplanens ikrafttræden blev en række stationer nedsat til betegnelse trinbræt.

Hjöllund station har i mere end 25 år været privat bestyret. Fra 1. juni næste år forsvinder den helt fra køreplanen.

Hampen er blevet trinbræt og nedlægges helt fra 1. juni 1969.

Gern, Fårvang og Engesvang er alle blevet trinbræt.

Hjortshøj blev også trinbræt, men postekspeditionen fortsætter med stationens ekstraarbejder som postekspeditør.

Sjørring bliver trinbræt fra 1. december, men allerede den 27. oktober nedlægges postekspeditionen, der underlægges Thisted.

Erindres det ...

For 50 år siden – oktober 1918

En alvorlig jernbanekatastrofe indtraf den 1. ved Katrineholm station i Sydsverige, hvor et eksprestog fra Malmö for fuld fart løb af sporet som følge af et dæmningsskred. Toget væltede ned ad baneskråningen, og dets gaslysanlæg eksploderede og antændte

brand i togets vogne. 40 mennesker omkom ved ulykken og 75 blev såret.

En »krigsroute« er blevet oprettet mellem København og Grenå. Afgang fra København på lige dato kl. 8.40 til Frederikssund, hvorfra der kl. 20.30 er dampskibsforbindelse via Hundested til Grenå med ankomst kl. 4 om morgenen. Afgang fra Grenå på ulige dato kl. 20.30. Overfartstiden var 6 timer. Gennemgående billetter og fragtbreve til samtlige stationer i Jylland.

For 25 år siden – oktober 1943

På Gug station på Ålborg-Hadsund-banen skete den 1. et togsammenstød som følge af et forkert givet signal. Et godstog kørte af den årsag mod et på stationen holdende motortog. — Pakmesteren i motortoget pådrog sig ved uheldet en hjernerystelse, og vognen blev stærkt beskadiget.

Som følge af en kortslutning udbrød den den 12. om natten ild i tagetagen på Søllested jernbanestation. Der opstod betydelige vandskader, men jernbanens og postvæsenets papirer blev reddet nogenlunde uskadt. Men lokalerne kan ikke benyttes foreløbig.

Under rangering med et godstog på 55 vogne den 15. i Glostrup afsporede togets loko, E 977, på et blindspor, idet lokoføreren ikke havde hørt et fløjtesignal.

Sydfynske jernbaner har haft et fint regnskabsår — overskuddet udgør 1,4 mill. kr.

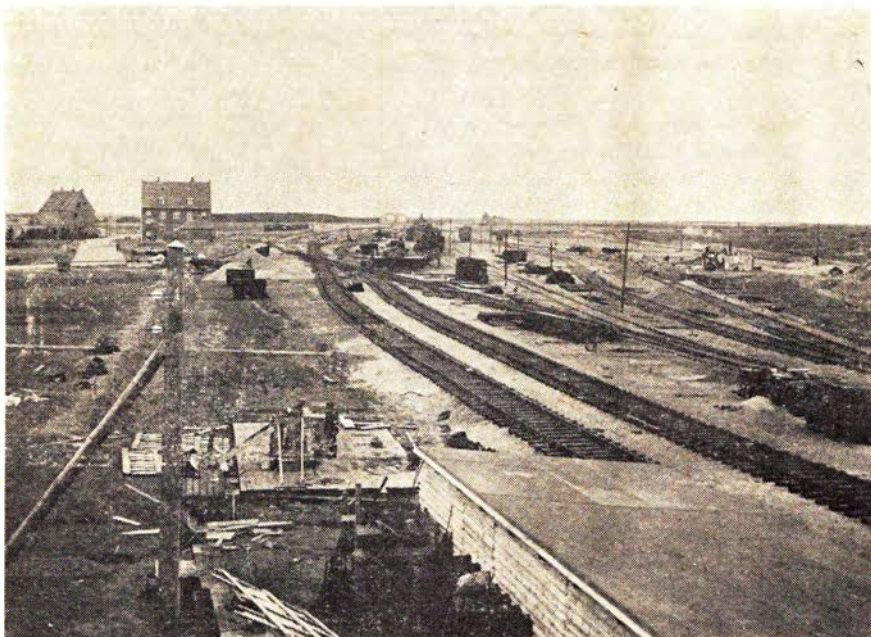
Til læserne

De mange, mange venlige læsere, der har sendt artikler til bladet, må endelig ikke tro, at vi ikke har fundet dem værdige til optagelse i bladet, men det er udelukkende på grund af pladsmangel, når de endnu ikke har været med. Vi nærmer os nu det som sædvanlig udvidede julenummer, hvor der i hvert fald vil være plads til en del af det indsendte. Vi takker for tilsendte hilsener, og beder indsenderne om tålmodighed.

Red.

Der var engang . . .

Grindsted stationsplads 1916. Lunds foto.

Grindsted har for anden gang mistet en jernbane. Første gang var det VVGJ, der forsvandt, idet Grindsted Grene mergelbane, hvis spor forud for banebyggeriet krydsede næsten på tværs af stationspladsen, her lades ude af betragtning. Denne gang var det »troiden« — TKVJ — der forsvandt.

For så vidt sørgmodigt at tænke på, at kun ca. 50 år ligger mellem opblomstringen og i dag. Billedet (Lunds foto) viser Grindsteds dengang enorme sporareal med sporanlægget på et ret fremskredent stadium.

Den høje bygning til venstre er det nye posthus, huset midt i det hele er den midlertidige VVGJ-station. Bag posthuset ses fundament og start på hovedbygningen, og i horisonten til højre for VVGJ stationen ses denne banes remise. Yderst til højre fundament til pakhuset.

Om sporanlæggene dette, at sporet nærmest beskueren er DSBs hovedspor mod Bramminge, det ses, hvordan dette

foran hovedbygningen bliver til nuværende 3 spor. Nr. 2 spor er »Havnebanen«, sådan kaldet fordi dette spor ender som blindspor på skrænten foran Varde å. Det var i øvrigt dette spor, der i givet fald skulle have ført en fra Holsted — eller anden bane ind på stationen.

Efter sporet skal lægges TKVJ sporet fra Kolding, sporskiftet i transversalen kan skimtes. Derefter skimtes VVGJs spor, der langs bygning og perron har sit endelige forløb. Sluttelig yderst til højre pakhusomløb hhv. varehusspor.

J få linier

De fire 120 meter høje brotårne på den nye Lillebæltsbro nærmer sig nu færdiggørelsen. Først i slutningen af næste sommer regner man med at komme i gang med ophejsningen af de 97 vejbanesektioner.

Ferie- og udflugtssteder

Hotellet i skønne og rolige omgivelser . . .
HOTEL TRE EGE
Brabrand – Tlf. Århus (06) 26 10 00

Bo og spis på . . .
HOTEL ATLANTIC
Europaplads – Århus – Tlf. (06) 13 11 11
vis a vis Søbanegården

CAFETERIA VEST-BAR
Vestebrogade 36 – Århus – Tlf. 13 16 37
(vis a vis »Den gamle by«)
God daglig middag – lækkert smørrebrød
samt frisklavet kaffe – rimelige priser
Ny vært: SVEND JOHANSEN

Spis på . . .
KFUMs CAFETERIA
Gothersgade 30 – Fredericia
Tlf. 2 04 66
God daglig middag
samt lækkert smørrebrød og kaffe

Lad udflugten gå til . . .
GALTEN HOTEL
Tlf. 18 44 11 nr. 18
Et 1. kl.s madsted
nyrestaureerede lokaler
Ny vært: ALLAN KNUDSEN

– også Deres flamme
BRABRAND

Telefon (06) 26 04 00

Løgstør – Vejen – Odense – Næstved

Alt i tandteknik

Reparationer . Omstillinger og underførlinger

Martinus Schmidt

Mariendalsvej 12c - FA. 880

Banegårdsrestaurationsen LYNGBY

O. H. Pheiffer

Elektrificeringen af strækningen Hamborg-Køln har nedsat rejsetiden med en time, og turen Århus-Køln kan nu gøres på mindre end 11 timer.

Den nye rute Ballen-Kalundborg blev ikke nogen succes, og man sejler for tiden med underskud på ruten.

Trafikministeren har anmodet om finansudvalgets tilslutning til, at der af Øresundsselskabets overskud anvendes 14,6 mill. kr. til købet af de to færger, der var bestilt til en rute mellem Helsingør nordhavn og Helsingborg. Færgerne indsættes på ny rute mellem Københavns Nordhavn og Malmø, og det forlyder, at ruten skal åbnes 1. marts næste år.

Der regnes stadig med, at DSBs forslag om en tunnel mellem Helsingør Nordhavn og Plasjö i Sverige er den rigtige løsning på en ny forbindelse mellem Sverige og Danmark. Udgifterne dertil er i dag anslået til 600 mill. kr. og det vil vare syv år at færdiggøre den.

DSB har nu afgivet en foreløbig rapport til trafikministeren om mulighederne for at udskille S-togene og DSBs rutebilsdrift i to trafikselskaber.

DSBs moderniseringsarbejder på Ålborg banegård er baseret på, at der ikke er noget der hedder Ålborg Privatbaner.

Pengemangelen er årsag til at salget af nye biler er stagneret, og at der i det sidste år kun blev ophugget 20.000 gamle biler mod normalt 150.000.

Selv om det nu er mere end 30 år siden, at de første forberedelser blev gjort til anlæg af dobbeltspor på strækningen København-Farum, sker der dog noget. Ni km mellem Skovbrynet og Dyssegård er nu gjort klar til etablering af dobbeltspor.

Første danske driftsreglement XV

(fortsat fra side 191)

§ 112

Lokomotivføreren har at benytte sin Damppebe som Avertissementssignal naar han nærmer sig en Station, Slag-

bomme over Banen eller Kurver, hvor han ikke kan see 2700 Fod frem for sig, som ogsaa hver Gang Banen ikke forekommer ham fri. Hvis han ikke sees noget Signal eller Lys eller Slagbomme eller Baneovergange, hvor faste Vogtere ere ansatte, har han at gaae frem med yderste Forsigtighed, indtil han har forvissat sig om, at Alt er i Orden, og at gjøre Indberetning derom ved Ankomsten til Bestemmelsesstedet — (see § 121).

§ 113

Reserve-Lokomotiver eller Lokomotiver uden Tog tør kun staae paa Side-sporet og ikke Hovedsporet, og maae aldrig paa een og samme Tid forlades baade af Føreren og Fyrbøderen mens Dampen er oppe. Føreren er ansvarlig for, at de altid staae beredte, ere i god Stand og placerede paa en sikker Maade. Han maa aldrig undtagen i Nødtilfælde gaae uden Tog med en større Hastighed end 5 danske Miil i Timen. Intet Lokomotiv maa nærme sig en andet mere end 4000 Fod, undtagen naar det udtrykkeligt kaldes til.

§ 114

Naar en uundgaaelig Nødvendighed, det være sig ved Ulykkestilfælde eller andre særdeles Aarsager, tvinger et Lokomotiv med eller uden Tog til at holde paa selve Banen, eller et Lokomotiv til at gaae tilbage paa Banen i modsat Retning, har Føreren altid at iagttage, at en kondukteur eller en anden dertil skikket Person ere gaaet foran Lokomotivet i en afsand af 1800 Fod med et Signal forinden Lokomotivet sættes i Bevægelse, for at standse et hvert andet Lokomotiv, der kunne komme fra en Retning, der er den modsat, i hvilken han bevæger sig med Signalet i den nævnte Afstand af 1800 Fod foran Lokomotivet, saalænge dette føres i den modsatte Retning eller belemrer Banen; Lokomotivføreren tør i denne Retning ikke overstige en Hastighed af $\frac{3}{4}$ danske Miil i Timen for at sætte Signalmanden istand til at holde Afstanden. Lokomotivføreren har hyppigt at bruge sin Damppebe, medens han saaleders gaaer tilbage. Intet Lokomotiv maa staae paa Hovedsporet længere end høist nødvendigt, men skal snarest muligt bringes ind paa det nærmeste Sidespor. Skeer Standsningen i Nærheden af en Station, og Lokomotivføreren erholder skriftlig Ordre fra Stationsforvalteren eller Overkonduktøren til at gaae frem i modsat

Retning, er dette tilstrækkelig Bemyndigelse for ham til at efterkomme Befalingen; dog maa han ikke overskride en Hastighed af 2 danske Miil i Timen.

§ 115

Naar en Kondukteur er blevet sendt tilbage fra et Tog, der staaer paa Banen, og Toget er beredt til atter at gaae fremad, skal den saaledes tilbagesendte Mand kaldes til Toget ved en gjentagen Lyd af Piben, men han maa, forinden han begiver sig tilbage til Toget eller Lokomotivet, efterkomme §§ 141 og 144 for at hinder et Sammenstød af et sig nærmende Tog med hans Tog medens han er paa Veien til dette, hvilket han maa stræbe at naae saa hurtigt som muligt. Hans Tog skal gaae frem uden ham, naar et andet Tog skal komme eller er ivente i Løbet af 15 Minutter; han har da at forblive paa Stedet indtil dette Tog kommer, og gaae videre med det for at naae sit eget Tog.

§ 116

Det er til ingen Tid og under ingen Omstændigheder tilladt en Lokomotivfører at forlade sit Tog eller nogen Deel deraf paa nogensomhelst Deel af selve Banen uden at sørge for dets Overdragelse til en Mand, der er forsynet med Midler til at give Signal og underrettet om deres Brug. Saafremt han ikke er istand til at føre hele Toget frem, har han at føre en Deel af samme over paa det nærmeste Side-spør og strax at vende tilbage efter den tilbageblevne Deel.

§ 117

Lokomotivføreren maa aldrig forlade sit ophedede Lokomotiv uden at afspærre Dampen, sætte Styringen i Ro, stoppe Hjulene og skrue Bremserne fast.

(fortsættes)

Teknisk nyt

Større S-togs sikkerhed

På strækningen Glostrup-Tåstrup har man prøvekørt nyt sikkerhedsapparat for S-tog. Systemet er udviklet af Siemens og signalvæsenet. Systemet er specielt udviklet for anvendelse på de københavnske S-baner og karakteriseres som et af de mest moderne i Europa. Med brugen af dette sikkerhedssystem modtager S-togene via skinnerne elektriske impulser om trafiksitua-

Nedlagte stationer

Sommersted Amtsbanegård. Foto L. H. Hansen.

Sommersted amtsbanegård set fra sydvest.

Haderslev amtsbaners strækning fra Haderslev Amtsbanestation over Haderslev Vest-Sommersted til Skodborg.

Sommersted havde »kun« fire holdepladser beliggende på »æ lillebahn«, nemlig

Sommersted Øst	km 18,5
Sommersted By	km 19,5
Sommersted Amtsbanegård	km 20,6
Sommersted Vest	km 21,6

De tre første var beliggende øst for DSB, den sidste vest herfor.

Efter motoriseringens indførelse varede det med damp ca. 90 minutter og med motor ca. 50 minutter at nå Haderslev Amtsbanegård. Skodborg-enden ca. 60—70 minutter, hhv. ca. 40 minutter.

Til gengæld kostede det på III klasse blot 1 kr. at nå Haderslev.

Strækningen blev åbnet den 1. august 1905 og nedlagt den 1. februar 1933.

18.

tionen foran toget, og i førerrummet vil man direkte kunne aflæse den hastighed, hvormed toget må køre under de givne forhold.

Skulle føreren af en eller anden grund ikke respektere en eventuel fartbegrænsning og køre for hurtigt, vil sikkerhedssystemet bevirke, at toget automatisk nedbremses til standsning — alt uden hans medvirken.

Ved indførelsen af det nye system opnås betydelige fordele, dels af sikker-

hedsmæssig art, dels af trafikal art, idet der vil kunne køres med mindre afstand mellem togene end nuværende anlæg tillader, dvs. at der vil kunne køre flere tog indenfor et givet tidsrum.

MY-erne er udslidte

Vore MY'er er ved at være for gamle, erkender man inden for maskinafdelingen, og det er medvirkende til,

Juridiske konsulenter

HELGE KNUB

Landsretssagfører

Søndergade 10-12 - Århus C

Tlf. (06) 13 01 00

Advokat

Per Bendtsen

Stationsvej 4 - 7500 Holstebro

Telefon (07) 42 48 11

Jernbanekioskerne

betjener Dem gerne med

Tobak - cigarer - cigaretter

Film og kuglepenne

Dag- og ugeblade

Rejselekture

Til konfirmationerne,

anbefales kioskerens store udvalg i telegrammer fra de førende kunstforlag

Venlig hilsen

Bladhandler-Forbundet
i Danmark

STENVAD kager

— det store navn i SMÅ kager

Storebæltsoverfartens Restaurationer
og
Restaurant »Halsskov-Perlen«

Werner Schwartzlose

Færggården: Telf. Korsør (03) 57 06 19
efter kl. 17: 57 10 35

Halsskov-Perlen: Telf. Korsør (03) 57 10 35

»De Danske Østersøfærger«

DSB
Restaurationer

GEDSER **RØDBY FÆRGE**

DSB Restauration »Fægekroen«, Rødby Færges

Kolding

Følg Gulf-strømmen til
GULF Service
ved Erik Hansen
Agtrupvej 61 – Kolding – Tlf. 2 84 19
Benzin – Olie – Vask – Smøring
samt autotilbehør

BP-hjørnet
ved Hans Richard Jensen
Fredericiagade 42 - Kolding
Benzin - Olie - Vask - Smøring
samt stort udvalg i autotilbehør
Quick-service udføres – Tlf. 2 62 45

Tøndervejs Brødsalg
ved Inger M. Sørensen
Tøndervej 60 – Kolding – Tlf. 2 02 75
1. kl.s lækkert brød og kager
samt chokolade og konfekturer
Bestilling på dessertis modtages

Tønder

Vi kører til
SHELL Service
ved Johann Rasmussen
Sønderport – Tønder – Tlf. 2 16 36
Benzin – olie – vask – smøring –
1. kl.s autoreparationer udføres
på alle vogntyper

Sønderborg

Stedet for moderne hårpleje
BIRTES DAMESALON
ved Birthe Michelsen
Alsgade 25 – Sønderborg – Tlf. 2 21 84
Alt indenfor sidste nye frisurer

»**ACACIA**«
ved J. Reinemer
Jernbanegade 16 – Sønderborg
Tlf. 2 19 85
Blomster – Buketter – Dekorationer
Kranse
Medlem af Interflora

SUNDDAGES BAGERI
Knud Bjerring
Sundgade 2 – Sønderborg – Tlf. 2 40 58
Alt i 1. kl.s lækkert brød og kager
Bestilling på fødselsdagskringle modtages

at der stadig skal være dampkørsel og i vinter mere dampkørsel, end man har haft i sommer. MY'erne skal til flere eftersyn, fordi de ældste nu er nået op i en alder af fjorten år og har kørt mange millioner kilometer for de tunge gods- og eksprestog.

Fra den nye vinterkøreplan vil der fra Fredericia blive en koncentration af dampkørsel. Fra Århus vil kun en enkelt dampmaskine blive taget i brug, medens al den anden dampkørsel koncentrerer på jernbanestrækningerne fra Fredericia. Man har ment det hensigtsmæssigt at samle al damptogskørsel fra et enkelt, men stort depot, og man har derfor valgt Fredericia.

Medvirkende årsag til, at man i Fredericia skal køre med damptog er også, at der ikke har været nogen pause i dampkørslen derfra på noget tidspunkt. Personalet er vant til at køre loko.

Medens man omkring Fredericia i nogen tid endnu vil køre med dampmaskiner, gør man på Sjælland de sid-

ste forberedelser til total afskaffelse af dampmaskiner. Det kan kun ske, fordi man på Sjælland modtager ni store dieselmaskiner af MZ-typen. I Jylland-Fyn får man ikke disse store maskiner.

Odense fjernstyringscentral

Som den første af DSBs strækninger blev fjernstyring af strækningen Odense-Nyborg indført i 1956. I 1962 blev dette avancerede system indført på strækningen Odense-Fredericia.

I mellemtiden havde teknikken udviklet sig så stærkt, at personalet i kommandoposten på Odense station for den sidste stræknings vedkommende blev i stand til at følge hvert enkelt tog på sportavlen ved hjælp af et nummer. Det var derimod ikke tilfældet på Odense-Nyborg.

Fjernstyringsanlægget vil nu blive udbygget, således at det også på strækningen Odense-Nyborg bliver muligt at følge hvert enkelt tog ved hjælp af et nummer.

»Safari« Horsens-Silkeborg (II)

(fortsat fra side 265)

Gennem den jyske jungle

Efter at have sovet fortræffeligt stod vi tidligt op næste dag og forlod vor soveplads uden at efterlade spor. Vi havde selvfølgelig spade med, så vi kunne grave affald ned, for medlemmer af »Los Hikerderos« ødelægger ikke naturen. Det mærkelige navn fandt vi forøvrigt på undervejs. En hajker, er en af os, der vandrer og sover i det fri, og da der jo findes så mange mærkelige oprædende trupper, der hedder noget med »Los«, f. eks. Los Paraguairos, Los Mytomanos osv., var det nærliggende at forspanske hajk også. Grunden til at jeg blev udnævnt til Catto-man var, at jeg altid har haft en svagheit for katte, og at jeg blev set i en øm situation med en hunkat på turen.

Bortset fra disse sidespor gik vi videre gennem Gammelstrup og gennem det meget smukke landskab op mod Tønning. Her går banen ligesom på en hylde langs en dal, der er bevokset med nåletræer. Det ser meget alpeagtigt ud. Her i nærheden er banens højeste punkt, der samtidig er det højeste punkt på en dansk jernbane, men derfor er der alligevel langt til alperne. Efter Tønning bliver landskabet mere

almindeligt, og det er det helt op til Vinding. Da tiden jo også går selv om landskaber er mindre spændende, var vi efterhånden nået til aften, og vi skulle til at finde et sted at sove.

Peter vidste, at der lå en spejderlejr inde ved søerne syd for Bryrup, så i Vinding forlod vi banen og gik ind mod søerne. Vi gik langs en dal, og i bunden af den gik nogle køer og græssede fredeligt. I en anden indhegning stod en stor tyr, som selv Niels Bladan var vand ved siden af, og af og til udtrykte den sin længsel efter kørerne med et mægtigt rungende brøl, der gav genlyd mellem bakkerne. Vi var meget imponeret af denne store tyr, der var en af cimbrertyrens efterkommere, og næsten var et symbol på Jyllands væld og voldsomme skønhed. — Da vi kom frem til søerne viste det sig, at det ikke var så heldigt et valg alligevel, for det var jo søndag aften, og al omegnens folk havde tilsyneladende sat hinanden stævne på dette skønne sted og var desværre ikke med til at forskønne det. Den stille aftenluft genlød af pigevhin, folkevognsbrøl og hvad der ellers hører til når danskerne rigtigt nyder naturen. Langt om længe fandt vi dog et sted, hvor træerne filtrerede den værste larm væk, og efterhånden forsvandt

søndagsgæsterne i deres blikæsker og kørte hjem til deres lumre huse, medens vi tog fodbad i den stille sø.

Fuglesang og detonationer

Næste morgen vågnede vi ved, at der sad en fugl og sang de pragtfuldeste strofer i den stille skov. Glemte var gårsdagens brøl fra civilisationen, og vi skyndte os at pakke og gå ned i den smukke Kaldal øst for Bryrup, hvor vi fik et billede af dagens første skinnebus. Det var meget diset og lummert. Det var ligesom luften var klæbrig, og det var i grunden et kedeligt vejr.

I Bryrup mødte vi dagens godstog, der bestod af en toakset motorvogn og en godsvogn. Det var jo ikke særligt imponerende, og det skyndte sig da også at gemme sig på sidesporet, så en skinnebus nordfra kunne komme forbi. Vi skyndte os ud til det idylliske Skåningbro trinbræt og tog billeder af begge parter. Derefter holdt vi et lille hvil.

Vi hørte af og til nogle drøn i det fjerne, og jeg mente med sagkundskab at kunne fastslå, at det måtte være sprængninger med trotyl. Alle var imponerede indtil en af de indfødte kom forbi, og vi faldt i snak med ham. Han oplyste, at det var en popkornsfabrik, der larmede sådan. Det var noget med, at de blev lavet ved hjælp af vacuum, og når man så lukker luften ind til dem, giver det et drøn. Hm. Min sagkundskab faldt lidt til jorden, og jeg har siden ikke kunne lide popkorn, når de skal fødes under så svære veer.

Pondale og Pondus

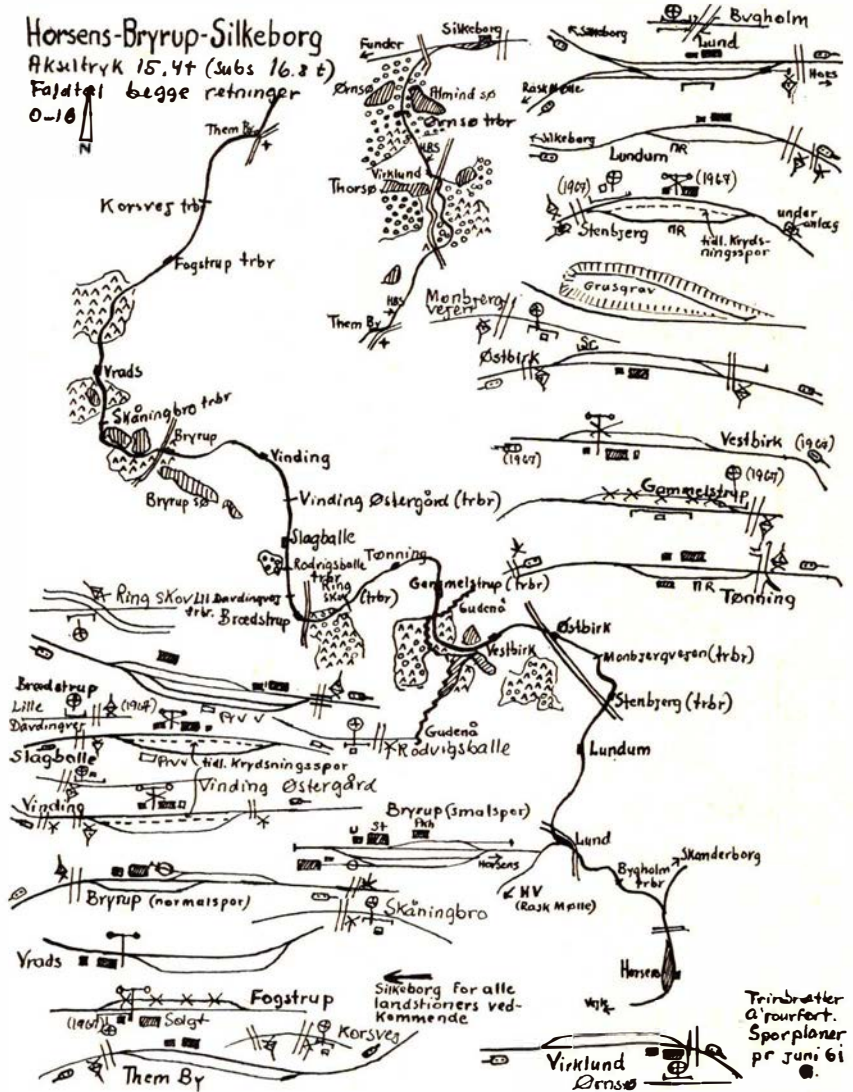
Vi var nu kommet ud i det rigtige pondale terræn. Pondus og pondale er specielle Niels Bladan-udtryk, og de nedstammer fra den berømte pingvin Pondus, som nu endda kan fås som sparebøsse. Med pondus menes noget, som er ekstraordinært, noget som ikke er håndgribeligt, som for eksempel en solnedgang over Vesterhavet, og altså også det pragtfulde landskab nord for Bryrup. Først de to søer med den lille tange imellem, hvor trinbrættet ligger, så de begyndende lyngbakker op mod

Vrads, hvis station ligger med lyng på begge sider. Når man har passeret Vrads, kommer man pludselig ud i banens smukkeste landskab ved Vrads Sande.

Vi kravlede op på Bøgelund banke hvorfra man har den pragtfuldeste udsigt over hele dalen med lyng og fiskedamme. Gennem det hele løber banen i to mægtige slyngninger på høje dæmninger og forsvinder i det fjerne op gennem den lange gennemskæring mod Fogstrup. Godstøget var på vej tilbage

til Horsens, og vi ventede på det og fik et dejligt billede, da det kørte på den store dæmning. Det synede af så lidt mod den storladne natur.

Der knytter sig en oplevelse til Bøgelund banke. Når toget er ca. midt i landskabet, er der en ubevogtet overskæring, som man selvfølgelig tuder behørigt for, og man kan så høre lyden blive kastet frem og tilbage i dalen flere gange. Det er også et af de minder, der burde kunne gemmes på flasker.

»Safari« strækingsplan på HBS.

Fredericia By's og Omegns
Spare- og Lånekasse

TELEFON (059) 237 11

Ind til ...
CALTEX service

ved Erling Mulbjerg

Vesterbrogade 54 - Fredericia

Tlf. 2 25 41 . 2 48 92

Benzin - Olie - Vask - Smøring - Autoudstyr
Udvidet Quick-service udføres af fagfolk

Thisted

EL-FIRMAET BJERRE CHRISTENSEN

ved H. M. Mortensen
Brogade 2 - Thisted - Tlf. 2533 . 2534

GARDIN EKSPERTEN

ved Erik Scharling
Storegade 15 - Thisted - Tlf. (07 91) 327
Stedet, hvor man køber gardiner . . .

Ringkøbing

FEDDERSENs BLIKKENSLAGERFORRETNING

Vester Strandgade 18
UDFØRER ARBEJDE FOR DSB
Tlf. Ringkøbing (07) 32 01 73

Esbjerg

ISMEJERIET

Englandsgade 15 - Esbjerg - Tlf. 2 14 40
De bedste mejeriprodukter
øl og sodavand
samt lækkert brød og kager

EL-Huset

Skolegade 78 - Esbjerg - Tlf. 2 72 45
Reparation - Salg - Service
HUSHOLDNINGSMASKINER
Speciale: Støvsugere og shavere

Brande

Vi kører til . . .

UNO-X servicestation

ved Poul Erik Tolstrup
Herningvej 47 - Brande - Tlf. 18 10 60
benzin - olie
samt stort udvalg i autoudstyr
Quick-service udføres

Gælder det legetøj, så . . .

BENTES LEGETØJ

Storegade 19 - Brande - Tlf. 18 03 27
det store udvalg i de førende mærker
i legetøj og hobbyartikler

Brillen er fra . . .

STENSGAARD

ure - briller - guld - sølv
Storegade 15 - Brande - Tlf. 18 08 76

Lokale moskitoer går til angreb

Desværre fik vi også en speciel oplevelse heroppe, for vi var så ganske plaget af fluer, så vi næsten blev tosede. Povl gik helt amok og gemte sig under sit regnslag, så resten af turen fik han tilnavnet »Fluernes herre« efter den kendte roman. Vi spiste da vi var kommet over på den anden side dalen, så godt vi nu kunne uden at sluge en flue, og da vi pakkede sammen igen kom Povl i tanke om, at det ville gøre godt med en is.

Den næste større by var Them, og der var jo et godt stykke derop, og vi mente at ishuse nok lukkede kl. 18. Povl, der aldrig har kunnet stå for et ishus, spurgte med grum røst: — Dreng, har I nogensinde set ilmarch, ellers vil I se det nu. Så gik det ellers afsted, så jeg efterhånden måtte stryge både vindjakke, bluse og rulle skjortearmerne op, og Niels Bladan sakkede agterud, hvad der ellers ikke lignede ham.

Selv om vi havde svoret, at vi aldrig ville sætte vore ben i Them by, da det var her sognerådsformanden startede nedlæggelsen af banen, måtte dette være en undtagelse, så en ekspedition blev udrustet efter is, da vi kom til stationen. Man kom tilbage med en større kasse, og Povl konsumerede i hurtig rækkefølge otte sodavandsis, medens vi andre tog lidt mere modereret for os af retterne. Der siges, at ismanden i Them straks lukkede ishuse og gik på aftægt efter det store salg, der vel må have dækket Thems isforbrug i flere måneder.

Kvindelig natteleg

I skovene nord for Them fandt vi et godt sovested, men opdagede temmelig sent, at vi var dumpet ned midt i et orienteringsløb for pigespejdere. Desværre havde vi gemt os for godt, så ingen af dem opdagede os. Næste morgen var vejret blevet meget bedre. En frisk vind blæste og skyer drev hurtigt hen over en dejlig blå himmel. Vi fik et billede af en af de tidligere skinnebusser i skoven og gik derefter ind mod Virklund.

Her ville Peter afprøve toilettet, som han, på grund af dets fortræffelighed og især på grund af små gardiner for vinduet, gav den bedste karakter. Han blev derfor udnævnt til HT Officeur, hvilket efter brugsanvisningen skulle betyde »Lokumsekspert«, hygiejne officeur, og det må vist være en meget fornem titel. Medens han sad derinde

og klassificerede, kiggede vi andre på de to smalsporvognkasser, der stod på stationen og var forbavsende velbevarede.

Vi kom nu ind i skovene omkring Silkeborg, og her var ganske dejligt. Der kom af og til en bygge, men den rensede luften, så den blev ren som glas, og himlen var blå som Middelhavet siges at være. Vi fik et billede af vores yndlingstog, godstoget, da det kørte mod Silkeborg gennem skoven, men selvfølgelig forsvandt solen i det samme.

Vi havde nu kun et kort stykke ind til Silkeborg, hvor man rangerede med godstoget, da vi kom derind. Vi fik lov at køre med tilbage til Horsens og gik ud i byen for at købe mere film. Fik et par pølser efter den lange tid i ur-skovene uden menneskemad.

Epilog

Hjemturen med det lille tog blev også en oplevelse. I Brødstrup præstere motorvognen at rangere med ni godsvogne, men heldigvis skulle vi kun have de fem med. Det var også lige ved at være for meget, for op ad bakken mod Lund, måtte vi ned i første gear, og så begyndte hjulene endda at smutte, men over kom vi da, og det sidste stykke ned mod Horsens gik glat, da det nu var ned ad bakke.

Således endte vor tur på HBS. At gå en bane igennem er den eneste rigtige måde at lære den at kende på, men det indbefatter selvfølgelig en del strabadser. Det er just ingen færde man kan anbefale alle, for den er jo ikke ufarlig, og man skal holde godt øje med banens trafik. Vi måtte sande det gamle ord, der så tit kan læses i Jernbane-Bladet: *Skønhed man ikke aner, findes langs private baner*, men samtidig var det jo med vemod, at vi travede banen igennem, da vi vidste, at den snart skulle lukke. Imidlertid kan man sige om banen, at den døde i skønhed — og vi, der var med på gåturen glemmer aldrig de smukke landskaber, vi gik igennem.

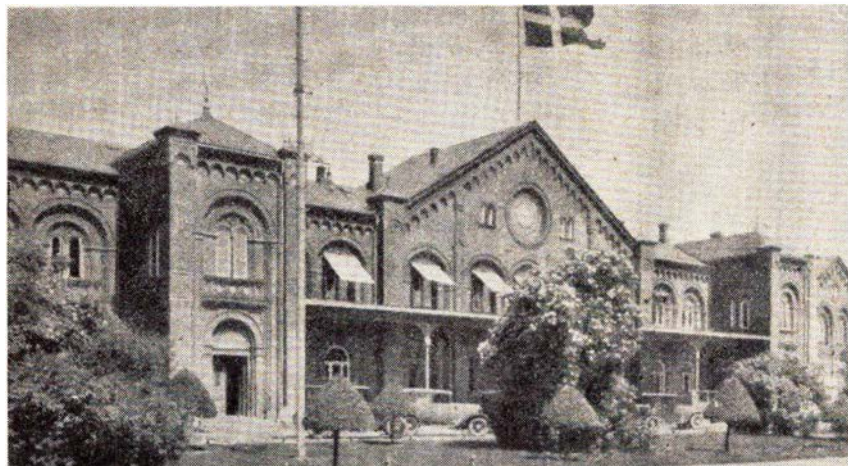
HGC.

Mælkekmanden må drives afsted

Fredericia-Århus 100 år II

1868 — 4. oktober — 1968

Fredericia banegård 1869-1935.

Århus første banegård

Den første banegård blev bygget på det sted, hvor den nuværende banegård ligger, og hvor også den anden banegård, der blev taget i brug 1884, fik sin plads.

Byen, eller rettere »Storårrhus«-området havde ca. 17.000 indbyggere, og banegården blev placeret i nogen afstand fra byens »kerne«, som var partiet omkring domkirken.

Efter byens størrelse og med en rimelig vækst taget i betragtning, må den første banegård vist siges at have været passende dimensioneret. Ingen kunne på den tid drømme om den udvikling, der foregik i de følgende år, og som havnen og navnlig jernbanen havde sin store andel i. Banegården blev anlagt med to hovedspor, der var overbyggede ud for hovedbygningen, hvilket vil sig i ca. 50 meters længde. Perronerne blev senere forlænget med ca. 100 meter. Øst for banegården blev der bygget et pakhuis og anlagt tre spor til person- og godsvogne. Endvidere var

der plads til kvægfølde m. m., ligesom der syd for banegården på det område hvor centralværkstedet nu ligger, blev anlagt lokoremise med plads til 12 loko som værksted og vognremise, ligeledes med plads til 12 personvogne. I slutningen af tresserne blev vognremisen indtaget og taget i brug til lokoremise. Der blev også anlagt en havnebane — trækkebane — som på en viadukt blev ført over »Spanien« og på en svingbro over åen ved havnen. Denne svingbro gjorde i øvrigt fyldest til 1944, da den blev erstattet med en fast cementbro. Vognene blev rangeret til og fra havnen med heste, og antallet af vogne har således ikke været særlig stort.

Den anden banegård

Med byens stærke vækst og stigende trafik, kunne banegården ikke vedblive svare til de krav, der stilledes, hvorfor en udvidelse var stærkt påkrævet. Bebyggelsen omkring banegården satte straks snævre grænser for de ønskelige og nødvendige udvidelser. En

Tid og sted

Jernbanemuseet

Sølvgade 40, København, er lukket i månederne november—marts.

Danmarks Tekniske Museum

Ole Rømersvej, Helsingør, åbent daglig kl. 10—17.

Dansk Jernbane-Klub

Søndag den 27. oktober. Udflugt på Ålborg-Hadsund Jb. og Randers-Hadsund Jb. Ålborg afg. kl. 8.50. Randers ank. kl. 17.00. Pris kr. 25,00.

Søndag den 17. november. Udflugt Fredericia-Odense. — Se programmet side 303.

Onsdag den 20. november. Kl. 20 i »Domus Technica«, Ved Stranden 18, foredragssalen, København K. Mødeaften.

ny banegård med udvidet sporplads blev dog bygget og taget i brug i 1884.

Den nuværende banegård

Ved lov af 1917 blev det bestemt, at der skulle opføres en ny godsbanegård i Mølleengen, og den var færdig til ibrugtagning i løbet af årene 1922—23.

I 1919 blev vedtaget en lov, hvori bestemtes at hovedbanegården skulle nedrives og en ny personbanegård opføres på samme sted. Den skulle kun midlertidigt anlægges som rebroussementstation, idet man stadig regnede med, at den ved lov af 1918 vedtagne højbane, som dobbeltsporet til Århus Ø-Risskov og videre over Halling til Randers, skulle blive en virkelighed.

OLAF L. KONGSTED & CO.

Hauserplads 32

København K. — Tlf. Minerva 3247

***
damm^s
radio
***

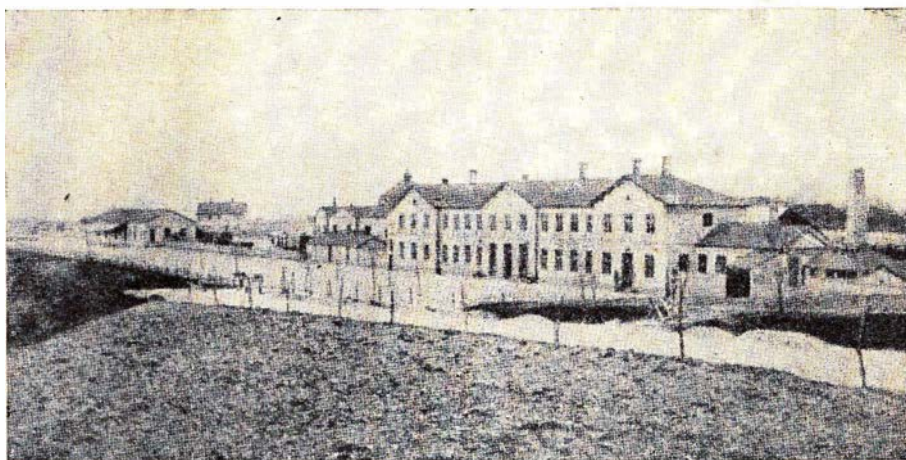
ALBERTSLUND
6470 88
Service: 64 79 52

Rigsdagen har gennem årene vedtaget i massevis af jernbanelove, men ligesom i fornævnte tilfælde, er mange af disse love aldrig kommet til udførelse.

Allerede i årene 1906—08 blev der i Mølleengen etableret midlertidige sporanlæg til opstillingsspor — altså en forløber til rangerbanegården. Den 15. maj 1925 blev den nye rangerbanegård taget i brug. Den var den første i sin art her i landet og omfattede to rangerrygge, ankomstrist, strækningsrist, stationsrist, pakhusrist og afgangsrst, samt posterne 1, 2, 3, 4 og M. Post 2 og 3 deltager ikke i togvejsindstillingen, men er rene sporskifteposter.

Der er anlagt forbindelsesbane fra personbanegården parallelt med sydsporene forbi filialværkstedet, og fra et rebroussement i Kongsvang til rangerbanegården under samtlige hovedspor. Normalt foregår vognudvekslingen mellem station (havn) og rbg., godstogene til og fra Grenå-banen samt vogne fra havnen om eftermiddagen til aften-godstogene (i alt ca. 250—300 vogne daglig) befordres dog gennem personbanegårdens hovedspor videre ad et direkte spor til rbg. langs nordsporene.

Som nævnt var en ny hovedbanegårds placering på samme sted vedtaget ved lov af 1919. Der var gået lange og vanskelige diskussioner forud, før placeringen var endelig fastlagt, idet der var mange interesser, der gjorde sig gældende — ikke mindst grundejerinteresser. Striden stod mellem nuvæ-

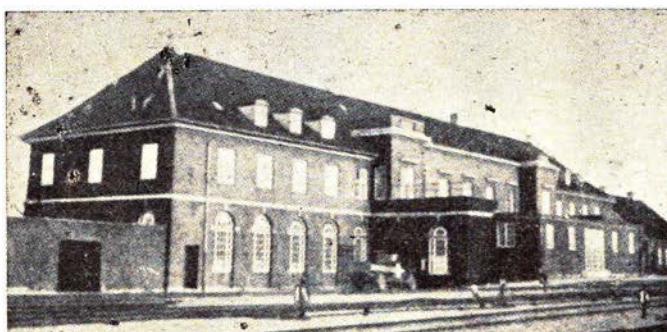
Århus banegård 1868—1884.

rende placering eller en placering i Mølleengen.

Det var imidlertid Rymsgade-Søndergade kvarterets interesse, der sejrede. Bygningen skulle være i tre etager og 107 meter lang. Imidlertid kom der trange økonomiske tider og forslag om at skære projektet ned, hvilket havde til følge, at den kun skulle bygges i 70 meters længde og en etage skulle tages af. Postvæsenet kom imidlertid ind i billedet; og i stedet for at bygge et posthus på det sted, hvor Demokraten nu ligger, gik postvæsenet med til at bygge til banegårdens østlige ende med en fløj ud imod Banegårdsgade. Dette medførte, at bygningen alligevel fik den oprindelige projekterede længde. — En del bygninger foran banegården blev

hævet 7—8 meter. Endvidere blev Bruunsbro ombygget og fik en længde af 115 meter i stedet for som tidligere 20 meter. Der var nu mulighed for at udvide banegårdsgraven, hvilket medførte, at Hallsvej måtte bortgraves, og de der liggende bygninger nedrives. — I alt medførte udgravningen og ombygningen, at ca. 400 lejligheder måtte nedrives.

I 1922 opførtes vest for den tidligere hovedbygning en barak over det hidtidige telegrafkontor. Dette »kompleks« tjente i 7 år som midlertidig banegård. Nedrivningen af den gamle banegård og opførelsen af den nye kunne nu påbegyndes. Den nye banegård blev taget i brug den 15. juli 1929.

Foroven: Horsens banegård
Nederst: Vejle banegård

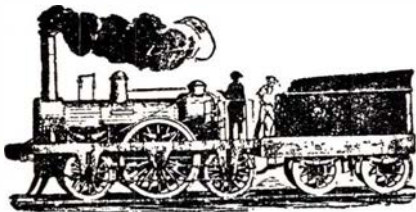
Foroven: Fredericia banegård
Nederst: Randers banegård

Sikringsanlægget blev fuldført i 1934.

Maskindepotet

Endvidere må det nævnes, at maskindepotet også blev flyttet til Mølleengen. Det blev udvidet ved overgangen til motordrift, og den seneste udvidelse er foretaget med en stor moderne hal efter ibrugtagning af MY og MX.

Hold dig i form

Cykling er sundt!

— skrev 223 i juli-nummeret. Nu ved du det — du pensionist, der trænger til lidt motion på legeme og sind. Læg således bare mærke til, at de stationære cykler på motionssalene er de mest benyttede redskaber. Men frisk luft er sandelig heller ikke at foragte, altså skal vi træde pedalen under åben himmel. En rask tur til stranden og i skov eller park frisker sindet og humøret stiger ved den afveksling, det er at komme lidt omkring, og det er slet ikke så helt små distancer, man kan tilbagelægge uden større — men dog gavnlige — besvær.

Imidlertid er der vist mange — særlig ældre — der tror, at cykling er risikabel i vore dages trafik, men mon det

ikke er farligere at være fodgænger, hvilke jo aldeles ikke er fredede.

Men: — Hold færdselsreglerne, give signal til den øvrige trafik når De standser eller skifter kørselsretning. I Særdeleshed er mange ængstelige overfor bytrafik — specielt i København — hvilket dog vist turde være ubegrundet. — Hold Dem til cykelstierne (der er mange af dem), selv om dette kan give en lille omvej. — Tag ingen chancer, men stå hellere af og på (en storartet afveksling i motionen) og træk hesten forbi eventuelle vanskeligheder. Drej aldrig til venstre i et trafikeret gadekryds, men køre lige ud til den anden kørebanes højre side (som politiet foreskriver) og afvent der det grønne lys for Deres nye køreretning. — Skal De over en trafikeret gade, træk da gangeren over i en fodgængerovergang.

Oprindeligt ville jeg ovenfor have anbefalet at lade nervositeten blive hjemme, men det er helt forkert, for der må den slet ikke anbringes. De derhjemme må vide, at der intet er at ængstes for, idet farmand jo har fornuften med sig og hurtigt bliver fortrolig med forholdene.

Og som pakæsel, fra haven eller supermarkedet, er den uforlignelig. — Jovist, cykling er en billig transport — og morsom, men fornøjelsen bliver meget større, hvis man ofrer sig et tretrins omskifteligt gear (koster 50 kr. på en ny cykel og en smule mere på en brugt). Disse gear er i vore dage særdeles robuste og driftssikre, idet de måske blot skal reguleres (og det er meget let), forår og efterår, når varme eller kulde pårker omskifterkablet, og fordelene er mange, bl.a. lettere og hurtigere igangsætning (husk de mange stoplys, man kan møde), ligesom man kan tage brodden af en bakke eller lidt modvind blot ved at gå ned i gearing. Men tillader forholdene det

høje gear, ja, så kan det nok være, at den flytter sig.

Og nu er der en hel vinter til at organisere sagen. Desværre er politiets cykelauktioner afskaffet, men gode brugte cykler er billige ved lejlighedskøb om vinteren. — Glæd Dem til foråret — god fornøjelse!

E. Kz.

PS. Det var dog vist Homer, der sagde: *Husk, livet er en af de gaver, som ikke kan byttes* — derfor skal man være god mod sig selv — så længe man har sig!

Jernbane-Bladets særtryk

V. E. Johansen

Erindringer fra GDS og HHGJ

44 sider. 30 illustrationer. Kr. 6,00

Nordbanen 100 år. 1965

32 sider illustr. Kr. 2,00

Nyborg-Middelfart 100 år. 1966

24 sider illustr. Kr. 1,75

Århus-Hammel-Thorsø Jb. 1902-1956

16 sider. 20 illustr. og kort. Kr. 1,25

NYHED!

Fredericia-Århus 100 år. 1968

24 sider illustr. Kr. 2,00

Alle priser er inkl. moms og porto
Indsend beløbet på det, der ønskes til

postkonto 6 00 82

Jernbane-Bladet - 2650 Hvidovre

Afdelinger overalt i landet, der udarbejder tilbud uden forbindelse.

DSB benytter DET DANSKE RENGØRINGS SELSKAB A/S overalt i landet til rengøring og vedligeholdelse af vaggoner, stationer, administrative områder m. m.

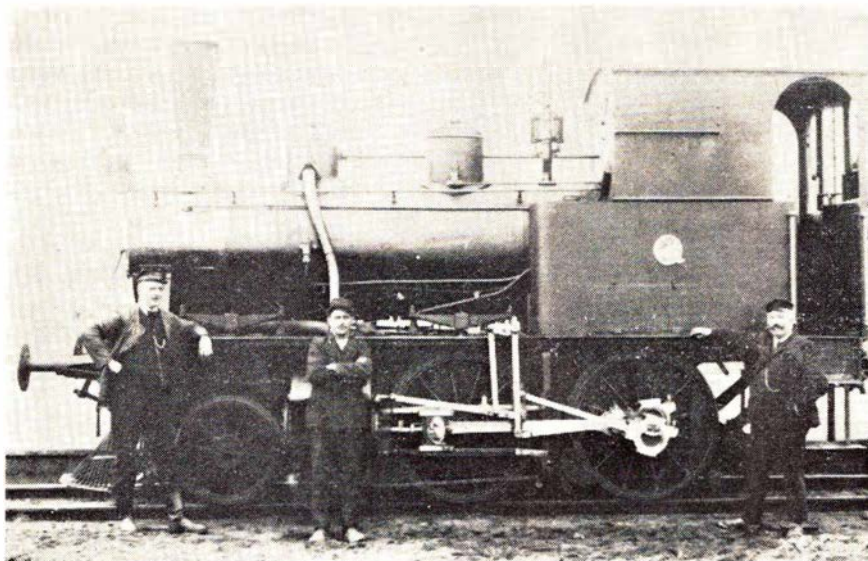

DET DANSKE RENGØRINGS SELSKAB A/S

„SVANEGARDEN“

Hovedkontor: Kollegievej 6 Charlottenlund

Fodtur efter Svendborg-Fåborg Banen

VVJ nr. 1 blev benyttet ved anlægget af SFB i 1916. Maskinen blev leveret fra Orenstein 1897. Den overgik i 1918 til TKVJ som nr. 11 og blev ophugget 1937.

Broen over Svendborgsund har smukke stilrene linier, men de ses ikke, når man står på brodækket.

Til gengæld ses landskabets linier så meget des mere. Disse bøgelyse øer, er alt andet end bøgelyse på denne martsdag. Dog udsigten skal ikke forklejnes — den er sandelig seværdig året rundt.

Egentlig var det ikke landskabsstrukturstudier, der var formålet med besøget i det høje, men mere muligheden for at få samlet overblik over baneresterne i Svendborgs vestlige udkant, og det lykkedes for så vidt også, men på den anden side kan næsten det samme overblik fås, mens Odense-toget kører de sidste minutter ind mod Svendborg.

Nok er sidstnævnte spor rykket lidt hist og her, og der er nær stationen lagt asfalt på det ene spor, nu altså parkerede biler.

Det er naturligt at vende front mod vest, og ved banernes skillepunkt i ca. km 1,5, hvor den nu nedlagte bane i en udgravning skiller fra i en venstre-kurve.

Den 23. maj 1954 blev begge de her aktuelle baner lukket, og så i øvrigt — inden vi begiver os ind i udgravningens budskads — disse få historiske facts:

A/S Faaborg-Svendborg Jernbaneselskab hed det. Lov af 27. maj 1908, koncession 15. juni 1914 og åbnet den 25.

november 1916. Forpagtet ud til SFJ fra starten.

Anlægskapital 1.397.000 kr., heri medregnet halvdelen af ekspropriationsudgifterne, idet staten afholdt den anden halvdel. Aktiekapitalen 777.000, prioritetslån 620.000.

Forpagtningskontrakten lød på 3% af anlægssummen indtil 1922, og i tiden 1. september 1922 til 1. april 1942 kr. 32.000 pr. år.

Kontrakten foreskrev endvidere for eksempel, at der ikke måtte være under fire daglige togpar, samt at det rullende materiel også måtte anvendes på andre strækninger under SFJ.

Banen bestod af 22,14 km med grusbjallast og 4,29 km — Katterød-Fåborg — med stenbjallast.

Foruden fællesstationerne Fåborg, Katterød og Svendborg, var der fem betjente stationer, to trinbrætter med offentligt sidespor og tre trinbrætter uden sidespor. Tre af trinbrættene havde i øvrige venteskure.

Det var udgravningen vi kom til — eller fra.

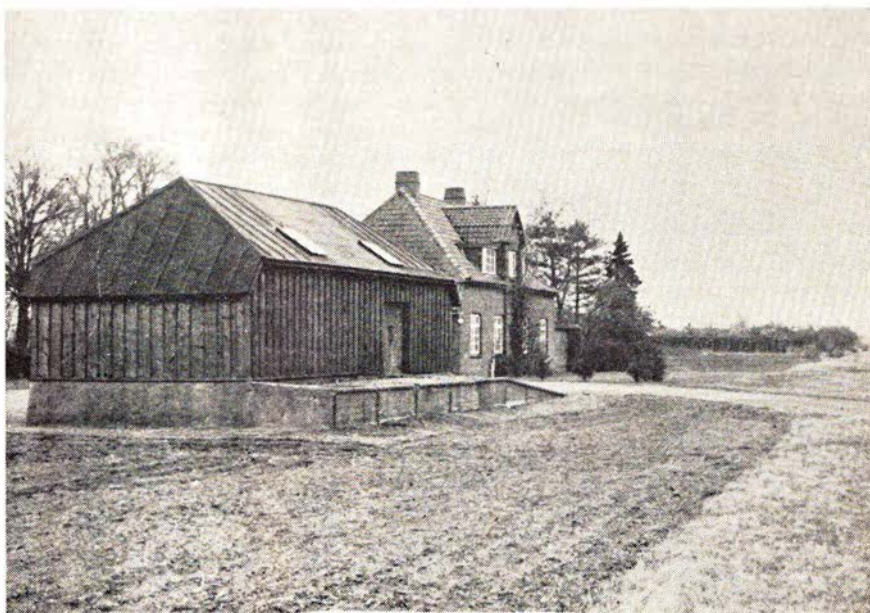
Fra Svendborg i km 0,0 og en højde over havet på 2,64 meter mod Skovsbo trinbræt, som det ikke viser sig muligt at gense, selv om stedet kan udpeges.

Forinden passeres dog diverse små rester fra jordarbejderne i forbindelse med banens anlæg. Allerefter en mindre dæmning, efter vejpassage omvej for ikke at passere lige lukt gennem en veldrevet frugtplantage, derefter lille, og straks derefter større dæmningsrest. Dernæst lysning i lille skov og stort set stadig jævnt og svagt stigende mod Skovsbos 24,0 meter i højden i km 4,0.

Ude af skoven atter dæmning, igen skovlysning, og så

Skovsbo trinbræt

hvor en mindre udgravning faktisk er alt foreliggende. På åben mark i svag højrekurve. En lysning samt en sti i

SFB Ulbølle station i dag.

Povlinelund skov fulgt af en »civiliseret« stribe mark. Striben forsvinder hurtigt, og tilbage er — mellem frugttræer — nogle smårester, bl. a. en mod øst brat afskåret dæmning.

Stort set stadig svagt højredrejende helt til

Egense station

km 6,3 – højde 26,65 m

En lille dæmningsrest forinden vejpassage i stationens østende og i vestenden et lille »hop« i påny tværgående vej.

Stationen anvendes som privat beboelse.

Det falder nu 9 meter Egense-Ollerup, men det er ikke umiddelbart synligt, ej heller mærkbart.

Marker er næste kapitel, marker uden rester eller spor. Jo, en diminutiv græsgroet stribe, ellers er det pløjemarken alt sammen. Alt for mange — og for bløde — pløjemarken. Hvidkilde sø til højre.

Kort før Ollerup — viadukten dér er ledestjerne — stødes på to gange dæmningsrest, og så tilgroet og sumpet hul-

Vildnis under Ollerup viadukten.

ning til og under viadukten. Slet ikke let passabelt.

Kort efter viadukten bistader på langs og et nyt hus på tværs.

Ollerup station

km 9,1 – højde 17,6 m

Posthus og rutebilholdeplads.

Forinden Ollerup forlades — der står stadig skilt »Stationen« ved viadukten — et par ord om turens gennemførelse.

Det drejede sig om 22 km Svendborg-Fåborg (Katterød) og 47 km Fåborg-Fruens Bøge, altså i alt næsten 70 km.

Et par ord, der vil vise sig nødvendige idet de sidste 12 km mod Odense er snedækt. Årsagen er den, at stykket fra Svendborg over Fåborg til Nørre Søby er tilbagelagt i tre etaper ultimo marts 1968, mens de nordligste 12 km allerede »blev gået« medio februar. Noget der i bladet i øvrigt ikke vil komme til udtryk, idet turen er sammenarbejdet til et homogent hele.

Mens vi er afbrudt, så hør hvad et fagblad skrev i 1921:

»SFJ har konstrueret en motor-jernbanevogn, idet de nemlig har sat jernbanehjul under en stor tidligere automobilomnibus, der er blevet prøvekørt med godt resultat Odense-Ringe og Nyborg-Svendborg.

<u>Svendborg-Fåborg</u>		Hovedspor	Læsespor	Indkørsels-signaler	Sporskisere	Omkr. Skiver	Centralapp-el. Trækbr. (T.)	Centralafsl. n.	Længde af Omkørsel	Sporskilser	Katterød (1953)			
Stationer m.v. SFJ 1948											Svendb. Nyborg			
Svendborg											Kran		Fåborg	
se Fortegnelse: Svendborg-Nyborg.											Vognhus II			
Skovsbo T.	I										Pr. 9/5 1948			
Egense	I og II	Ja			Skiver		180				Kilom. fra Svendborg	45 80		
Ollerup	I og II	Ja	adsk. Daglyssign		Skiver		184				7	80		
Aakilde T.	I	Ja			Skiver						2	80		
Vester Skerninge	I og II	Ja	Perron		Skiver		175				0	80		
Ulfbølle	I	Ja			Skiver						10	80		
Vester Aaby	I og II	Ja			Skiver		200				17,7	80		
Nakkebølle	I	Ja			Skiver						19,5	80		
Katterød	se Fortegnelse: Nyborg-Fåborg.										22,1	80		
Fåborg	" " " " " "										24,4	80		

Stations- og strækingsplan for SFB

Tænkes anvendt til ekstratog mod bestilling. På grund af de gode kørselsresultater er hos Thrige bestilt en 80 personers motorvogn.

Horsens Privatbaner blev spurgt, om der dér var lignende planer. Svaret lød: »Ja, vi er interesseret, men vil overlade udførelsen af de kostbare eksperimenter til de velhavende baner på Sydfyn.«

Videre fra Ollerup til Åkilde nogenlunde plant, kun 3 meters stigning, men til gengælde flere, men bløde sving, idet banen var klemt inde mellem sø til venstre og vej til højre.

Forinden søen mødes en dæmningsrest med hul på midten, plant stræk og så en række dæmningsrester langs søbredden. En lille udgravning, et kort plant stykke, og så — med en stor gård på venstre hånd — den åbne planerede plads, der i sin tid var

Åkilde trinbræt

km 11,2 – højde 20,5 m

De 1.200 meter til Vester Skerninge med en stigning på 7 meter er såre lette at følge, idet den ene dæmningsrest veksler med den anden. Den sidste dæmning går direkte ind i vejen, der passerer stationens østende.

Vester Skerninge

km 12,4 – højde 27,4 m

Stationsbygningen er nu posthus med rutebilholdeplads, og flere vare- og pakhus er bevaret. Endvidere et nyt hus på læssesporets plads.

I stationspladsens vestende atter vejpassage. Forinden vejpassage et par steder uvedkommende oplysning fra 1933-betænkningen.

»Allerede fra 1925 oprettede SFJ rutebilstikruter, der som regel overlodes til en entreprenør mod tilskud. Da systemet var på sit højeste fandtes 12 sådanne ruter, der sammenlagt fik kr. 22.000 i tilskud pr. år.

1933 erhvervede SFJ koncession på en lang række almindelige ruter.

Godsudkørsel startede banerne med på et så tidligt tidspunkt som 1923, idet der da blev startet stationsbilruter. Fra 1925 blev også stikruterne — jfr. foran — benyttet til visse godstransporter. Endvidere blev der i relativ stor udstrækning afsluttet fragtafaler.

Også omkring denne tid (1925) indsattes motortog, og dette gav heromhandlede bane otte mod hidtil seks daglige togpar. Køretid ca. 40 minutter. — Også SNB fik da motordrift.

SFB Vester Skerninge station.

Fåborg-Svendborgbanen ejede i 1935 følgende materiel:

- 2 4-koblede damploko — nr. 32—33
- 1 dieselmotorvogn — nr. 13
- 1 benzinmotorvogn — nr. 2
- 2 personvogne — nr. 84—85
- 1 postvogn
- 1 rejsegodsvogn
- 10 lukkede godsvogne

Sluttelig det kuriosum, at SFJ allerede 1905—06 forlod oliebelysning i personvognene og gik over til acetylen-gas fra banernes eget gasværk.«

Fra vejen så ud i pløjemarkerne igen. Og ret hurtigt med en lav stump dæmning til følge. Flere, men små rester, men så tydelig stribe i km 14,1, højde 27,1 meter.

Ulbølle station

Privat beboelse i den tidligere stationsbygning, og efter vejpassage en stump sumpet udgravning, der straks ændrer sig til bar mark, der igen snart går over i partielt nogenlunde anseelige jordrester.

3—4 partier findes forinden vi passerer over vej og glider ind i en lille udgravning.

Men nu sker der noget. Dæmning følger, derpå endnu større — kolossal kan vi godt kalde den — dæmning med betonbro gemt i bunden, dæmningsresten i sig selv næsten gemt i skoven.

Vejpassage igen og så et lille geled af rester forinden vi — efter fornyet vejpassage — er på

Vester Åby station

17,7 km er vi nu nået til, og 31,6 meter er vi oppe her ved det, der i dag er Vester Åby posthus.

Stationspladsen er stykket ud og delt op med hver sit nye hus. På sporpladsen finder også Vester Åby møbelfabrik fodfæste.

Og så atter fremad. 12 meter ned til Nakkebølle og 15 meter op igen fra dér til Katterød.

Lidt mark uden synlige rester. Kort stor dæmning, og så græsstribe, tilstrækkelig tydelig til at lede fremad.

Den sidste stump forinden Nakkebølle er slet og ret pløjet mark.

Nakkebølle

km 19,5

og det kan regnes ud på basis af det foran oplyste, ca. 20 meter oppe.

Fra dette stoppested til endestationen i denne affære — Katterød — tilbagelægges 2,6 km i svagt stigende terræn. Der er rent jordfast kun lidt levnet, og der er forinden de to baner mødes øst for Katterød pløjet på et bakkehæld, men med banens trappeafsats bevaret i græstilgroet tilstand.

Det sidste stykke ind på Katterød station græsabat, i og for sig helt intakt.

Selve Katterød station lader vi henhøre til den fremtidige opgave, der vil hedde Nyborg-Fåborgbanen, men lad dog det stå her, at bygningen bruges

af blikkenslager, eller er det vand- og gasmester.

Det sidste stykke ind til Fåborg er — selv om det ikke i dag har baneinteresse — næsten banebundet, idet de eneste to transportmuligheder viser sig at være fodtur langs skinnerne, eller do. tur tilbage til landevejen, og så tommelfingertransport de sidste 2 km, for det passer i en sådan situation aldrig med en rutebil!

Det blev mulighed nr. 2, der blev realiseret og på vej op til landevejen disse få ting om dels tjenestekøreplanens udvisende pr. 9. maj 1948 hvad toggang angår, dels lidt om det, der den 1. april 1949 gik ind under det kronede vingehjul.

Tjenestekøreplanen siger os, at der på hverdage i tiden 6.45—18.57 kørte seks togpar, hvoraf det ene var B/HG. Køretiderne var ca. 45—50 minutter.

Endvidere kørtes et posttog fra Svendborg kl. 1.18 med ankomst til Fåborg kl. 2.00.

Og så overtagelsen, hvorom følgende blev fastslået:

26,4 km bane inkl. fællesstrækningen. Maksimale stigning 10 promille.

Mindste kurveradius fri bane 500 m. Oprindelige 22,45 kg skinner intakte. Akseltryk 12,1 tons.

Fåborg station med 6,6 km spor og 39 sporskifter.

To overføringer og tre sporbærende broer.

Uhegnet, maks. hastighed 45 km/t.

Otte betjente stationer, inkl. de tre fællesstationer og tre ubetjente holdepladser, i alt ejedes herudover seks bygninger med bolig.

Og så er der egentlig kun tilbage at slutte med løftet om senere tilbagevenden for så vidt angår ONFJ — eller omvendt, der in natura hører direkte sammen med her behandlede bane — jfr. tidligere.

18.

Så vidt skulle det komme i dette land, ødelæggelse af banestrækninger ligefrem skulle blive en »maskinopgave«. Konstrueret og bygget af produktfirmaet Mejer Antonsen i Nørresundby, opererer det afbildede køretøj mellem Nørresundby og Sæby, der blev lukket pr. 1. april 1968.

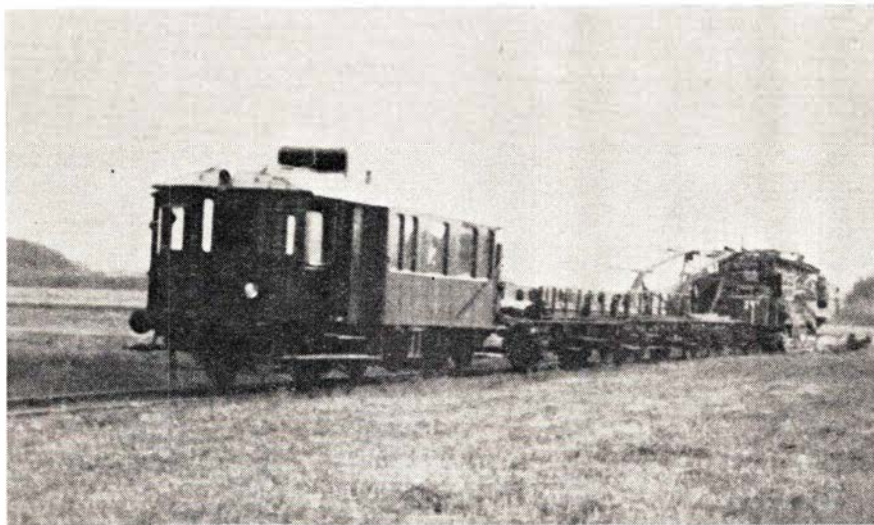
Da det er — om man så må sige — et prøveeksemplar, er emnet viet en lidt større opmærksomhed, end bladet normalt har viet den side af jernbanedriften. Stedet, hvor det rent billedmæssig set er i funktion, er mellem Dronninglund og Ørsø, og tidspunktet var ultimo august.

Maskinen klar til næste stykke.

Foto: Per Q. Ovesen.

En »SPORÆDER« på Sæby-Nr. Sundby strækningen

FFJ M1 1209 med sporoptager. Foto Per Q. Ovesen.

Da der — når apparatet ellers har været i drift og ikke har været standset af reparationer — slettes 2,6 km spor på en arbejdsdag (på 2-holdsdrift), er det en såre hurtig sag at fjerne en bane. I én arbejdsdag løftes og destrueres sporlængder på indtil 12 meter, og togets magasiner optager straks de adskilte materialer. Alt i alt var der tale om ca. 85 km bane, 4.500 t skinner, 700 t spiger og lasker, ca. 1.000 master og ca. 110.000 sveller.

Indtil et sted mellem Gandrup og Ulsted var Nørresundby udskibningshavn, mens resten af strækningen lastedes i M/S Ursel B af Schulau i Sæby havn. Stålvalseværket i Frederiksværk

Skjern og Omegns Sparekasse

Kontortid: 9.30—12.00 og 13.30—16.00
fredag også 18.30—20.00
lørdag lukket

TELEFON (07) 350207 — GIRO 15824

Stiftet 1875

...og pengene sætter vi i

ESBJERG AFDELING

Tlf. (051) 2 68 11

Servicenter

v/ „la Tour“ - Randersvej 139 - Århus
Telefon 1631 01
Benzin - Olieskift - Vask - Smøring
samt stort udvalg i autoudstyr

K F U M Cafeteria

Klostergade 37 - Århus - Tlf. 12 14 16
Selvbetjening - veltillavet mad
Dagens middag og lækker smørrebrød
til rimelige priser
Benyt vore selskabslokaler

Vi handler i ...

MEJERIUDSALGET

ved Henning Sørensen
Marstrandsgade 3 - Århus - Tlf. 12 47 81
Alt i 1. kl.s mejeriprodukter
Brød - Øl - Sodavand

Vi handler hos ...

Slagtermester J. KIRKEGAARD

Jerichausgade 9 - Århus - Tlf. 12 70 79
1. kl.s KØD - FLÆSK -
HJEMMELAVET PÅLÆG og SALATER
Prøv vor fine medister

ARA METAL

ved Ejvind Poulsen
Sdr. Allé 23 - Århus - Tlf. 13 27 32
Spec.: metalskilt

LAUs Strikkevarer

Frederiksgade 47 - Århus - Tlf. 13 38 38
Det store udvalg i »Traicel« golfere
og jumpere, strik-kjoler
samt børne-strikvarer
Topkvalitet til billige priser

MEJERIUDSALGET

Niels Juelsgade 58 - Århus
Telefon 16 91 87
Alt i 1. kl.s mejeriprodukter
samt lækker brød og kager
øl og sodavand
Ny indehaver: Bæk Pedersen

Den elegante frisure er fra
damefrisørsalonen »LILLY«

ved Anita Nielsen
Rudolf Wulffsgade 4 - Århus
Alt indenfor moderne hårpleje
Tlf. 14 36 62

Tal først med ...

**Arbejder Spare- og Lånekassen
for Aarhus og Omegn**

7 kontorer i Århus-området

Spar momsen - gå til

TONY's HERREMAGASIN

Fr. Allé 50 - Århus - Tlf. 13 00 45
Det store udv. i benklæder - skjorter -
strikkvarer samt linge til far og søn.
NB! 10 pct. rabat til
jernbanens funktionærer

Tobaksforretningen

ved N. Wenstrup
Skovvejen 48 - Århus - Tlf. 13 22 13
Alt i tobak - vine - spirituosa
Stort udvalg i rygeartikler

Følg Gulf-strømmen til

GULF service

ved K. og E. Lillelund
Harald Jensens Plads - Århus
Tlf. 13 43 31

**benzin - olie - vask - smøring
autotilbehør**

1. kl.s autoreparationer udføres

CHERI BLOMSTER

Nørre Allé 41 - Århus - Tlf. 12 08 46
Alt indenfor
blomster - dekorationer - buketer - kranser
Vi sender gerne for Dem

Vi handler i ...

MEJERIUDSALGET

ved Ejner Olsen
Sølystgade 8 - Århus - Tlf. 12 73 23
1. kl.s mejeriprodukter
1. kl.s mejeriprodukter - Brød og kager
samt øl og sodavand

Vi mødes i

E-B-M

og BUKSEKÆLDEREN

Østergade 1 - Århus - Tlf. 12 17 77

TRENDS BAGERI

ved Harris Thorsen
Vesterbrogade 22 - Århus - Tlf. 12 35 84
Det lækreste brød og kager
Spec.: prøv vor fødselsdagskringle
Åbent hverdage til kl. 21 - Åbent søndag

HAVANNA-MAGASINET

ved Astrup Christensen
Mejlgade 67 - Århus - Tlf. 12 59 69
Cigarer - Tobakker - Vine - Spirituosa
samt stort udvalg i rygeartikler

Vi handler i ...

MEJERIUDSALGET

ved A. J. Nielsen
Jerichausgade 3 - Århus - Tlf. 13 47 24
Alt i 1. kl.s mejeriprodukter
samt øl og sodavand

Specialforretning i autoudstyr

»B I L E N«

ved Ole Kirk
Jægergårdsgade 140 - Århus
Tlf. 12 51 13

Vi har et stort udvalg i racerudstyr som:
Dobb. karburatorer - omdrejningstællere
- ure - spejle - lyddæmpere m. m.

»SOFT ICE«

ved E. Fredlev Madsen
Ing. Plads 1 B - Århus - Tlf. 12 82 25
Stort udvalg i
CHOKOLADE - KONFEKTURE
samt GAVEÆSKER
Prøv vor lækre soft-ice

den elegante kjole eller dragt
er fra

Salon Majé

Samsøgade 79 - Århus - Tlf. 12 01 62
Stof kan skaffes efter stofprøver,
men vi syr gerne af Deres eget stof

CHARLOTTEHØJ KONFEKTURE

Hammershusvej 49 - Århus - Tlf. 16 43 49
Chokolade - Konfekturer
samt lækker brød og kager
Best. på Rønbjerg flødeis modtages
Åbent kl. 11-20.30 . søndag kl. 7-15.30

var skibets destination, jernet gik i ovenne der.

Måske er det, når De læser dette, allerede slut for så vidt angår Sæbybanen — måske er alt borte — også det rullende materiel, der uden sporforbindelse med det øvrige land blev efterladt her. I Ørsø for eksempel en lang vognrække, i Sæby ligeså — foruden FFJ MI 1209. Så vidt kendt, da dette skrives, skulle materiellet ophugges de respektive steder.

Om baneæderen skal optræde på andre strækninger er — ligeledes nu — ubesvaret, men ingen af de øvrige fire »døde« baner har endnu påbegyndt sporoptagningen.

18.

Rift om en bro

Sognerådet i Voer syd for Præstbro station, har givet likvidationsudvalget tilladelse til at sælge jernbanebroen over Voer å. Det har flere af kommunens beboere, der bor i nærheden af broen, protesteret imod. »Nu har vi i så mange år kunnet benytte broen, når vi skulle på besøg på den anden side åen, så vi vil beholde den for ellers skal vi hele vejen op gennem byen for at komme over på den anden side af åen!«

Odsherreds Jernbane har også ønsket at købe broen, for at kunne bruge den på strækningen der. Men endnu er intet afgjort.

Intermezzo

Mere efterslæb

— De er altid flittig, arbejdsom og i gang med noget — hvor meget tjener De egentlig?

— Tjener! Jeg indtjener en formue og fortjener en pæn gage — men får kun det halve!

Komfortabel

— De skal da ikke gøre Dem ulejlig med at følge mig til døren!

— Ulejlighed! Tværtimod — det er mig dog en glæde!

En nyhed

Barnepigens: — Ved du, hvad jeg kan fortælle dig lille Jens: du får snart en lillebror eller lillesøster.

Jens: — Avra. Må jeg godt være den første, der fortæller mor det?

Musikinteresse

— De spiller måske også selv violin?

— Muligvis! Jeg har bare aldrig prøvet det!

Reglementarisk

— Hvor er grænsen — hvad er betingelsen for at blive begravet med militær honnør?

— Først og fremmest, at man er død!

Du synes det måske ikke?

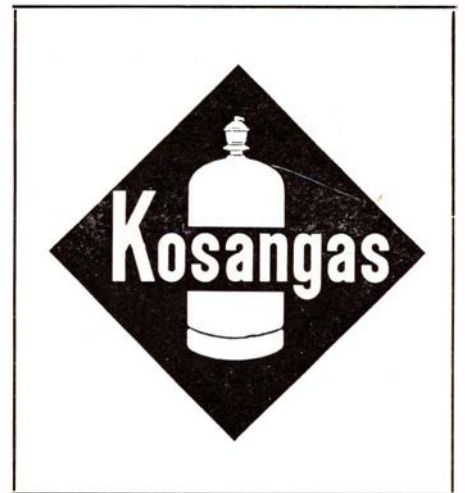
— Oh, la la — sikken en kone du har — køn og ladylike — hvilken omsværmet enke kunne der ikke blive af hende!

Fra dagbogen

Hasselager den 10. september. Ved 22-tiden påkørte et persontog to fyldte benzindunke, der var anbragt i sporet mellem Viby og Hasselager. Straks efter udbrød der brand i togets MX-loko. Lokoets to skumslukningsapparater var ikke nok til at slukke ilden, men Falck-Zonen fra Århus kom og slukkede branden, der også havde bredt sig til den efterfølgende persontog. Der fortages for tiden sporarbejder på strækningen, og da der bruges benzin til sporværktøjet, var de to dunke med benzin efterladt ved arbejdsstedet.

Kh nærtrafik den 19. september. Normalt tælles de rejsende og deres rejsemål hvert andet år, og sådan tælling fandt sted i dag.

Regstrup den 20. september. En personbil blev ved middagstid påkørt af toget på en markoverkørsel ved Regstrup. Føreren af bilen var stået ud

Ry

M. og B. ROSENKILDE

Skanderborgvej 36 - Ry - Tlf. 89 10 80

Alt i årstidens blomster - buketter

dekorationer samt kranser

Vi sender overalt

Skønhed, De ikke aner

findes langs private baner

SKRÆDDERFIRMA

A. Sørensen

ÅRHUS 4%

ALT I HERRE- OG
DAMESKRÆDERI

MÅLKONFEKTION I FINESTE UDFØRELSE
PROVINSENS STØRSTE UNIFORMSSKRÆDERI
Konto oprettes gerne

RESTAURANT BALKONEN

v/ Erik Minor

Jernbanestationen

Nykøbing Falster

HILSEN

FRA

NAKSKOV

Tandlæge
V. Nellemann Posch
 Hvidkløvervej 12 – Århus
 ved universitetet
 Tlf. 16 23 14
 Konsultation efter aftale

KØD, FLÆSK OG PÅLÆG
 så...
SLAGTERFORRETNINGEN
 Bissensgade 1 – Århus – Tlf. 12 80 20
 1. kl.s kvaliteter
 – til den rigtige pris

Deres Nye Fotograf

**stroyer
 fotografi**

Rosenkrantzgade 1 – Århus
 Tlf. 13 29 15
 overfor rutebilstationen

Vi handler i...
FARVEHANDELEN
 Banegårds Plads 2 (over for Posthuset)
 Århus – Tlf. 12 20 05
 st. udv. i tapeter til billigste dagspriser
 samt farver – lakker – pensler

TRØJBORG
Akvarie- og fugleforretning
 Otto Rudsgade 46 – Århus – Tlf. 16 87 62
 Alt i fiskestænger
 liner og tilbehør
 Friske sandorme hver dag

Vi handler hos...
Bagermester RING NIELSEN
 Studsgade 3 – Århus – Tlf. 12 10 95
 1. kl. lækkert brød og kager
 Prøv vor fødselsdagskringle
 Åben søndag

STØVSUGERHUSET
 Nørregade 19 – Århus – Tlf. 12 89 07
 Stort udvalg i alle de kendte mærker
 1. kl.s reparationer udføres fra dag til dag
 Vi demonstrere gerne i Deres hjem
 også om aftenen

Servicestation

v. Karl O. Andersen
 Østbanen - Århus - Tlf. 12 87 86
 Benzin - olie - smøring
 Autotilbehør - 1. kl. service

Vi handler i...
MEJERIUDSALGET
 ved Sv. Bak Svendsen
 Lundbyesgade 13 – Århus – Tlf. 12 83 36
 1. kl.s mejeriprodukter
 samt lækkert brød og kager

MØNT-VASK
 Vask når De vil – åbent hele døgnet
 også lørdag og søndag
 6 kg vask kr. 6,00
 inkl. tørring, sæbe og moms
 Oddervej 91 – Højbjerg – Tlf. 27 02 34

Stedet for moderne hårpleje – så
Salon »LIS«
 ved Lis Kristensen
 Ndr. Strandvej 95 – Risskov
 Tlf. 17 85 50
 Alt indenfor sidste nye frisurer...

John Damms Autolakering
 Arresøvej 12 – Risskov – Tlf. 17 83 66
 Privat 89 16 53
 Repr. og ovnlakering udføres
 Tilbud og overslag gives
 uden forbindende

MØNTVASK – så...
VASKECENTRUM
 Silkeborgvej 235 (ved Torvet) – Åbyhøj
 Åbent 24 timer alle ugens 7 dage
 De kan vaske, tørre, rulle og stryge

Velklædt
 og moderne
TOUBRO
dameskrædderi
 Birkeparken
 Silkeborgvej 202
 Åbyhøj - Tlf. 15 74 20
 Vi har alt
 i de førende
 prøvekollektioner
 samt modejournaler!

Viby J.

Stedet for moderne hårpleje, så
Salon »FREDENSVANG«
 ved Birgit Jacobsen
 Terp Skovvej 82 – Viby J. – Tlf. 14 08 91
 Alt indenfor sidste nye frisurer...

Købmand Carlsen
 Johs. Nørgaards efft.
 Holme Møllevej 18 – Viby J.
 Tlf. 14 38 88
 Alt i 1. kl.s kolonial . konserver
 vine . spirituosa – Prøv vor fine kaffe

Harlev

**SPECIALFORRETNING
 FOR HUSHOLDNINGSMASKINER**
bedste service – hurtigste betjening
største pris på Deres brugte
den største kontantabat
de bedste afbetalingsbetingelser
Brdr. Johansen
 Vestervej 5 – Harlev – Tlf. (18 51 11) 378

Beder

Følg Gulf-strømmen til
GULF service Beder
 ved Frantz Bugajski
 Kirkebakken 1 – Tlf. 18 03 11-285
benzin – olie – vask – smøring
autoudstyr – dækservice
 Quick-service udføres
 på moderne apparatur

Grenå

SPAREKASSEN
for Grenaa og Omegn
 Kontortid: 9-12 og 14-16.30
 fredag tillige 18.30-20.00
 Lørdag lukket
 TELEFON 32 14 44

og havde lukket markledene op, hvorefter han satte sig ind i bilen og kørte frem uden at bemærke toget. Bilen blev trykket fuldstændig sammen og slæbt med et stykke, hvorefter vraget væltede ned ad baneskråningen. Føreren af bilen overlevede uheldet, men pådrog sig alvorlige kvæstelser, bl. a. kæbebensbrud.

Skalborg den 20. september. En maske- ret og pistolbevæbnet mand trådte ved 20.30-tiden ind på kontoret og forlangte stationens pengebeholdning udleveret. Den vagthavende trafik- ekspedient udleverede først en mindre pengeskatte, men røveren forlangte pengeskabet åbnet, hvorefter han forsvandt med ca. 10.000 kroner.

Kalundborg den 23. september. Den 21. slog lynet ned og ødelagde fjernstyringen og telekablet ved Vørslev station. Da signaltjenesten i dag var ved at være færdig med reparation af kablet, rev en gravko kablet i stykker i nærheden af Vipperød station, og fjern- telefonen var derefter afbrudt i fire timer.

Klampenborg den 24. september. Der finder for tiden sporarbejder sted om natten mellem Charlottenlund og Ordrup stationer. Da arbejdet var ved at være slut kom et tomt S-tog kl. 5.20 og et trinbræt ramte mekaniker K. M. Jensen, signaltjenesten, Klampenborg. Han var dræbt på stedet.

Hjortshøj den 30. september. En kvindel- ig bilist kørte i eftermiddag mod to- get på Kankbølle overskæringen mel- lem Hjortshøj og Skjødstrup. Motor- vognens trinbræt fik fat i bilen og slæbte den med et stykke til den faldt ind på en mark. Bilisten blev slynget ud og var dræbt på stedet. Hendes 14-årige søn pådrog sig alvorlige kvæ- stelser.

Helsingør den 30. september. To gods- vogne læsset med biler til Sverige løb

i aften fra et rangertræk og sprængte bommen mod færgerne og fortsatte ud på vejen, hvor en svensk og en norsk bil blev påkørt. Godsvognene afsporede og spærrede forbindelsen til færgerne, hvorved der opstod store forsinkelser i togforbindelserne.

Drivatbanenyt

Nakskov den 11. september. For aller- sidste gang havde Nakskov Sukker- fabrik i dag et roebanetog på havne- kajen i Nakskov med sukker i sække. Fremtidig sker transporten af sukker til befordring med skibe fra havnen med lastbiler. — Roebanernes historie begyndte i 1873, da sukkerfabrikken Lolland, senere Højbygård, blev an- lagt i Holeby. I roebanernes glans- periode var der i alt 639 km spor for- delt over øerne.

HHJ Odder den 16. september. Som føl- ge af manglende tungetilslutning i et sporskifte på Odder station løb en af banens lynetter ved 20-tiden af sporet. Uheldet skete med tomt tog under rangering. Der skete nogen materiel skade på både styrevogn og sporet. Skaden på styrevognen var ikke større end, at den kan repareres på banens værksted.

AP Halvrimmen den 26. september. En personbil blev i eftermiddag påkørt af skinnebussen på en privat overskæ- ring ved Jægerum. Bilen kom fra en derværende grusgrav og føreren må for sent have opdaget toget, for plud- selig standsede bilen midt i sporet og blev ramt af skinnebussen. Bilens fører var dræbt på stedet.

Ålborg Privatbaner

havde sidste regnskabsår et samlet un- derskud på 9,1 mill. kr. mod 8,2 mill.

kr. året før. De sidste fem år er Ålborg Privatbaners samlede underskud ste- get med ca. en million kroner om året, og det har spillet afgørende ind i be- slutningerne om den skete nedlæggelse af FF-banens strækning Sæby-Nørre- sundby og Hadsundbanen fra 31. marts 1969.

Hvalpsundbanen er dødsdømt til eksekvering samme dato næste år, ef- ter at amtsrådet nu også er gået ind for banens nedlæggelse. Ålborg kom- mune har samme indstilling. Hermed er de største garantier ude af billedet, og de tilbageværende kommuner langs banen vil ikke dele disse garantiers for- pligtelse samtidig med risikoen for, at staten reducerer sin procentvise del- tagelse i dækningen af underskuddet.

Hertil kommer for denne såvel som for FF-banens fortsættelse, at der skal investeres betydeligt, hvis den skal op- retholdes over en længere årrække — Hvalpsundbanens materiel skulle efter tidligere udtalelser være udslidt med denne garantiperiodes udløb næste år — og det skal udbygges til at kunne tage de tungeste europæiske godsvogne.

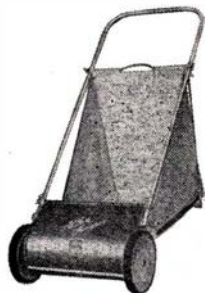
Troldhedebanen

Firmaet Chr. Løgstrup, Randers, der har købt sporet efter nedlagte Trold- hede-Kolding-Vejen Jernbane, har nu påbegyndt optagningen af det 88 km lange spor fra Kolding til Troldhede. Man er begyndt på strækningen mellem Grindsted og Troldhede ved Overby trinbræt, og det sker ikke som ventet med tog — men ved hjælp af traktorer og lastbiler.

Firmaet har købt sporet for 800.000 kr., og det skal være fjernet inden 1. maj næste år. Dette er formentlig grunden til, at man har startet spor- optagningen ved hjælp af traktorer og biler.

ALLEN-TRAKO
PLÆNEFJEMASKINER

TRAKO
GØDNINGSSPREDER
til plæner

ALLEN-TRAKO
GRÆSSLAMASKINER

Nu også:
SELVKØRENDE
ROTARY-SLAMASKINER

FRIMODT-KONNING

Pjedsted

Telefon (059) 5 41 60

Aalborg

MEJERIUDSALGET

v/ Edvard Olesen

Boulevarden 44 - Aalborg - Tlf. 12 53 97
øl og sodavand - Lækkert brød og kager
Alt i 1. kl. mejeriprodukter

ESSO SERVICENTER

v/ Ole Overgaard

Sønderbro 24 - Tlf. 13 40 23 - Ålborg
Benzin - Olie - Autodiesel - Smøring
Vask - Batteriservice m. m.

MEJERIUDSALGET

ved Sv. Vestergård

Sjællandsgade 55 - Ålborg - Tlf. 12 54 86
Alt i 1. kl.s brød - øl og sodavand
Bestilling på dessert-is modtages

Købmand Henning Christensen

hj. af Sjællandsgade-Langelandsgade
Ålborg - Tlf. 12 56 39

Alt i kolonial - konserves
vine - spirituosa samt tobaksvarer
Prøv vor fine kaffe

MEJERIUDSALGET

ved K. Thomsen

St. Blichersgade 12 - Ålborg
Tlf. 12 54 87

Alt i 1. kl.s mejeriprodukter
Øl og sodavand samt brød og kager

B. P. SERVICE

v/Aa. Kristensen

Jyllandsgade 10 - Ålborg - Tlf. 13 48 56
Benzin - Olie - Vask - Smøring
1. kl. service udføres

Den elegante rensning får vi i

TRI-RENSERIET

Absalonsgade 24 - Aalborg - Tlf. 13 48 05
Husk afd. for møbel- og tæpperens
samt ruskind

Vi handler med fordel i . . .

L K MARKED

Lindholmsvej 97 - Ålborg - Tlf. 12 53 10
Alt i 1. kl. kolonial - konserves
dybfrost - vine - spirituosa samt
tobaksvarer. 3% rabat på alle varer

Danmarksgade 6 - Ålborg
Tlf. 16 14 77

Danmarks billigste TweedJakker i
original Harris Tweed kr. 99,-

A/S NORVIN & LARSEN

Ingeniør- og

Entreprenørforetning

- udfører arbejder for DSB
Guldbæk - Godthåb Jylland

FJORD-KIOSKEN

v/ Hugo Jensen

Kastetvej 116 - Ålborg - Tlf. 13 46 66
aviser - ugeblade - papirartikler
telegrammer - stort udvalg i
vine - spirituosa - tobaksvarer

Forkort rejsen med en
lommeroman fra . . .

Rutebilstationens Kiosk

J. F. Kennedys Plads - Ålborg
Tlf. 12 33 41

Aviser, uge- og månedsblade

Stedet for moderne hårpleje . . .

SALON LAILA

v/ Vibeke Blaaberg

Teglværksallé 1 - Ålborg
Tlf. 12 59 36

Alt i sidste nye frisurer

Brønderslev

Velkommen til . . .

MOBIL SERVICE

ved Elman Rasmussen

Hovedvej A14 - Brønderslev
Tlf. 82 09 77

BENZIN OLIESKIFT - VASK -
SMØRING samt stort udvalg i
AUTOTILBEHØR
Åbent til kl. 22

Vejen til bedre service . . .

BP Jernbanegade

ved Jørgen Pedersen
Brønderslev - Tlf. 82 06 11
Stort udvalg i autoudstyr

Hjørring

JØRGENS TÆPPER

Nørregade 2 - Hjørring - Tlf. 1509

Stort udvalg i gulvtæpper
samt moderne tæppebelægning
i de førende kvaliteter . . .

Frederikshavn

Vask når De vil - åbent hele døgnet

MØNTVASK

Rimmensgade 18 - Frederikshavn

(Kundeparkering i gården)

6 kg vask kr. 3,00 + sæbe kr. 1,00
10 kg vask kr. 4,50 + sæbe kr. 1,25
Centrifuger - Tørretrumbler
Strygerulle forefindes

NY VASK

ved E. og K. Møller

Søndergade 160 - Frederikshavn

tør-, våd- samt rullevask

Vi henter og bringer

Tlf. 42 29 60

»HJEMMEPRYD«

ved A. og S. Nielsen

Danmarksgade 34 - Frederikshavn

Tlf. 42 10 59

Alt i montering udføres -
Forhandling af Rosenstands broderier

Skagen

Vær moderigtig klædt
i tøj fra . . .

PRETTY DRESS

Sct. Laurentiivej 57 - Skagen

Tlf. 44 31 32

Specialforretning for »ungt tøj«

Vi kører til . . .

TEXACO service

Skagavej - Skagen - Tlf. 44 30 15

Quick-service udføres

stort udvalg i autotilbehør

Gør Deres indkøb hos
vore annoncører

Ebeltoftbanen

Ebeltoft kommune har købt Ebeltoft station for 500.000 kr. Stationerne Gravlev, Rosmus og Balle er solgt for henholdsvis 35.000, 32.000 og 48.000 kroner. Banelegemet indbragte 300.200 kr. og det rullende materiel er solgt for 35.000, og to busser og en lastbil indbragte 56.000 kr.

Banens sidste driftsår viste et underskud på 296.000 kr., hvilket er 36.000 kr. mindre underskud end året før. Det oplystes på sidste generalforsamling, at banen »kun« havde haft underskud de seneste 30 år, hvorimod den havde haft overskud i dens første 37 år!

De tre af skinnebusserne skal til ophugning i Randers, og den fjerde, der er købt af Dansk Jernbaneklub, til Mariager. Resten af det rullende materiel — en halv snes enheder — skal fordeles med en pakvogn og en personvogn, erhvervet af DJK, til Mariager og de øvrige til ophugning i Randers.

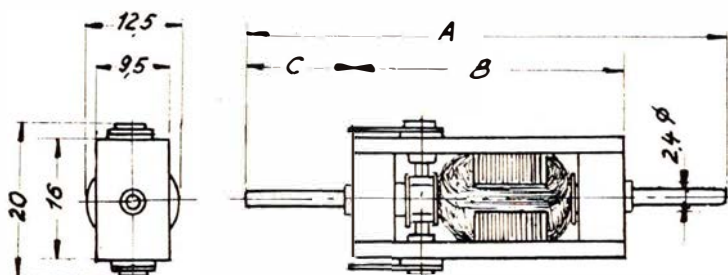
Det sidste tog som kommer til at køre fra Ebeltoft bliver et godstog, der skal fragte de tre træremisebygninger fra baneterrænet i Ebeltoft til Mariager.

Jævnstrømsmotorer - 14 Volt

B 052 motor MK I

B 051 motor MK II

B 053 motor MK I Super

	MK I	MK II	MK I Super
Totallængde A	63 mm	54 mm	65 mm
Motorlængde B	35 mm	29 mm	50 mm
Aksellængde C	14 mm	12,5 mm	7,5 mm

Model-Jernbane

Modelanalyse II

Lygter til sporskifter

Lygter til sporskifter i naturlig HO-størrelse, dog uden lys, men med reflekterende bemaling fås som Fleischmann løsdel nr. 77.

Motorbogier

Fleischmann fører et godt udvalg af motorbogier til jævnstrøm. Desværre findes der ikke motorbogier med bogiesider af dansk udseende, med undtagelse af MY. Et lyspunkt her er, at den originale bogieramme let kan fjernes og erstattes af en hjemmelavet af dansk type.

Limas motorbogier kan naturligvis også bruges til jævnstrømsmodeller, men her er i stort omfang brugt plastic til bogiens fremstilling.

Vedrørende motorbogier til vekselstrøm må vi henvise til Märklins løsdelskatalog, der kan beses hos den nærmeste Märklin-forhandler. Til danske modeller har Märklin bogier til MY og DSBs nye nye lyntog (se Jernbane-Bladet nr. 6, 1968).

Motorer, jævn- og vekselstrøm

Til jævnstrømsmodeller kan uden vanskeligheder købes motorer af fabrikanterne Fleischmann og Arnold Rapido (se Jernbane-Bladet nr. 8, 1967).

Men også Heinzl er nu leveringsdygtig på det danske marked, idet man har hele tre motorer at vælge imellem, se illustrationen. Alle Heinzl-motorer har fempolet anker, 12 volt, 9.000 omdr./min. i tomgang. Pris 47—54 kr. Hertil føres kardankugleled, løsdel B 054.

Udvalget iv ekselstrømsmotorer er mere beskedent. Årsagen er, at de fleste fabrikker, der fremstiller vekselstrømsmodeller lader en del af motoren være fast par i chassiset.

Undtaget herfra er Märklins motor til loko nr. 3022. Denne motor er et pragtstykke, der kan få enhver modelbygger tænder til at løbe i vand, men prisen er også herefter, ca. 65 kr.

Puffere - i messing, fjedrende, cylinder- og kurvepuffere

Faste puffer fås i udgaverne Fleischmann og Märklin. Almindeligvis med gevindstykke, dog har Märklin en type, der skal nittes fast. Märklins puffere er dog en kende for korte efter normerne.

Heinzl har såvel fjedrende som faste cylinderpuffere, samt fjedrende kurvepuffere, hhv. nr. B 010, B 014 og B 017 i løsdelsfortegnelsen.

Pufferplanker

Pufferplanke uden puffer, men med to håndgreb og med firkantet hul til fjedrende skruekobling fås i sæt à 2 stk. som Heinzl B 018.

**SPAREKASSEN FOR
LYNGBY OG OMEGN**

Brændselsolier - Oliefy - Finansiering
Langesvej 4 - HILLERØD - Tlf. 26 06 06

B & T

Fredericia

TANDLÆGE
P. Nymann Jensen
Gothersgade 20 B-2 – Fredericia
Tlf. 2 56 53

VEEDOL service
ved Helge Søgård Jensen
Vejlevej – Fredericia – Tlf. 2 46 70
benzin – olie – vask – smøring
dækservice – spec. undervognsbehandling
Åbent fra kl. 6.45–22.00

Voldens Møbellager
v/ Sv. Aa. Nielsen
Prinsensgade 2 – Fredericia – Tlf. 2 10 89
Kvalitetsmøbler til rimelige priser
Stort udvalg i gulvtæpper
Vi sælger gerne på konto
1. kl. ompolstring udføres

Vi handler i . . .
SØNDERKJÆRS BAGERI
Indre Ringvej 51 – Fredericia
Tlf. 2 25 04
Alt i 1. kl.s lækkert brød og kager

Soft Ice Cafeteria
ved Erling Gudnitz
Vesterbrogade 31 – Fredericia
pølser – hot-dogs – is – sodavand
samt kaffe med brød
Tlf. 2 26 63

Gælder det
radio- og fjernsynsservice –
så ring til . . .
LINNE MANN
Treldevej 97 – Fredericia – Tlf. 2 56 97
1. kl.s fagmæssige reparationer
udføres med 1/2 års garanti

De prisbevidste damers frisør . . .
Salon TROEST
Prinsessegade 61 – Fredericia
Tlf. 2 03 77
Alt indenfor moderne hårpleje

Følg Gulf-strømmen til
GULF SERVICE
v/ K. Erik Møller Jensen
Vejlevej – Fredericia – Tlf. 2 55 25
Benzin – Olie – Vask – Smøring
Autoudstyr – Quick-service udføres
NB. Vi har autogas . . .

Ind til
THYLGÅRD
stedet for godt HERRE- OG DRENGETØJ
Gothersgade 17 – Fredericia
Tlf. 2 00 45 – 2 06 45

De bedste tilbud finder De hos
LANDRYS TRIKOTAGE
ved Hedvig Jensen
Nymarksvej 2 – Fredericia – Tlf. 2 18 85
Stort udvalg
indenfor trikotage samt linge

Gør Deres indkøb i . . .
»KAGEBODEN«
ved L. E. Hansen
Prangervej 72 – Fredericia – Tlf. 2 01 34
Altid 1. kl.s bagværk
Lækkert brød og kager

Købmand LEIF CHRISTENSEN
Dronningensgade 1 – Fredericia
1. kl.s kolonial – konserves
vine – spirituosa samt tobaksvarer
Prøv for fine kaffe
Telefon 2 08 71

MOBIL service
ved J. B. Petersen
Egeskovvej 119 – Fredericia – Tlf. 2 47 14
benzin – olie – vask – smøring
undervognsbehandling
Vort speciale: lyddæmpersystemer

Vi bor og spiser på
HOTEL FREDERICIA
ved Anna Andersen
Oldenborggade 8 - Fredericia
Nymonterede værelser
Et 1. kl.s madsted
Tlf. (059) 2 00 90

EXCELLENT ISBAR
ved A. Larsen
Jyllandsgade 65 - Fredericia
Stort udvalg i chokolade og konfektur
Lørdag og søndag udbringes desserter
og islagkage – Tlf. 2 24 60

LUCULLUS SMØRREBRØD
Vesterbrogade 24 – Fredericia
Lækkert smørrebrød
Selskabssmørrebrød – Anretninger
Vi bringer overalt – Tlf. 2 25 64

Vi kører til . . .
SHELL service
ved Kjeld Andersen
Treldevej – Fredericia – Tlf. 2 46 67
benzin – olieskift – vask – smøring
samt 1. kl.s service udføres
stort udvalg i autoudstyr

Vi handler i
JUULS BAGERI
Havepladsvej 156 – Fredericia
1. kl.s lækkert brød og kager
Spec.: FØDSELSDAGSKRINGLE
Tlf. 2 07 55

Malerfirmaet
P. JENSEN & SØN
Norgesgade 14 – Fredericia
Tlf. 2 46 26
Udfører arbejde for DSB

Vi handler hos . . .
Slagtermester V. Christensen
Havepladsvej 124 – Tlf. 2 21 08
Falkevej 22 – Tlf. 2 12 60 – Fredericia
Altid 1. kl. kød – flæsk og
hjemmelavet pålæg

Søndermarkens Cykleforretning
Carit Etlarsvej 21 – Fredericia
Tlf. 2 09 12
Stort udvalg i **cykler og knallerter**
1. kl. reparationer udføres
Midtjysk specialsliberi af skøjter,
knive, slåmaskiner, kødmaskiner m. m.

Vi handler i . . .
Fynsgades Brøudsalg
v/ Dagny Nielsen
Fynsgade 20 b – Fredericia – Tlf. 2 08 99
1. kl. lækkert brød og kager
stort udvalg i chokolade og konfektur
bestilling på is modtages
De ringer – vi bringer

ELITE SMØRREBRØD
6. Julivej 101 – Fredericia – Tlf. 2 51 93
Dagens middag à kr. 3,75
Daglig madpakke
samt lækkert smørrebrød
Selskabssmørrebrød og Lüksusanretning
– vi har også
grill-kyllinger og forårsruller
Åbent daglig til kl. 22

Profiler til sidestøtter og længdedragere

Vedrørende profiler afventer vi besked fra DJMKs indkøbsafdeling. Nærmere herom følger.

Semaforvinger af dansk type

Der findes ikke kommercielt fremstillede vinger til armssignaler af dansk type. Vil man ikke selv fremstille sådanne arme helt fra bunden, kan man købe løse Märklin-vinger, hvis yderste skive evt. klippes svalehaleformet. Bemalningen skal samtidig ændres til røde og hvide tværgående striber.

Sidestøtter til godsvogne

Sidestøtter à la Ks-vogne føres af Märklin, katalognummer 4607, medens nummer 32076 er sidestøtter med ring, à la Tgs.

Stiger

Stiger af messing, 12 trin, 3 mm bredde, føres af Heinzl under nr. B 031 (sæt à 4 stk.).

Stiger med 5 trin føres af Märklin under nr. 32255, medens komplet bremseplatform med gelænder og to stiger føres under nr. 32341. Se Märklins løsdelskatalog under vogn 4919 og 4918.

Tagventiler

Tagventiler føres af Heinzl under nr. B 019 (kukkuk) og B 020 (torpedo). — Andre typer findes ikke for tiden.

Tandhjul og snekkedrev

Tandhjul af nylon findes både i Fleischmann- og Märklin-udgave. Her må vi gøre opmærksom på, at Märklin absolut yder den bedste orientering, idet Märklins løsdelskatalog udfor hver maskintype nævner hvert enkelt tandhjul med diameter og tandantal.

Ønsker man snekker og snekkehjul har Heinzl komplette gearkasser med snekke. Den lille gearkasse, B 225, har udveksling 1:15, pris 14 kr. Den store gearkasse for hjuldiameter op til 17 mm har udveksling 1:34, pris 35,40 kr.

Også Arnold Rapido fører løse snekker og snekkehjul, men disse har vi på nuværende tidspunkt ingen oversigt over.

Trin

På dette område har Heinzl noget særdeles eksklusivt, nemlig messingtrin af hulplade. 4 trin, B 549, koster 6,30 kr., medens en hulplade 60×45×0,3 mm, katalognummer B 550, koster den nette sum af 20,55 kr.

I denne forbindelse er det værd at notere sig, at udbrændte radio- og

fjernsynsrør ofte indeholder nikkelplader, der kan bruges som hulplader til trin.

Ønsker vi noget mere dagligdags, er det atter Märklin, vi skal holde os til. Nr. 32083 er en puffeplanke med to rangertrin. Nr. 32252 er dobbelttrin til midte af vognbund på godsvogne.

Slutbetragtninger

Af ovenstående oversigt fremgår det, at der tilsyneladende er store muligheder for at få løst de foreliggende løsdelsproblemer. Sagen er bare ikke så ligetil endda.

Ved prøveindkøb har vi nemlig erfaret, at de fleste ting skal bestilles. Normalt må man regne med en leveringstid på 2—4 måneder. Endvidere kan man komme ud for, at de til bygning af en enkelt model nødvendige dele skal bestilles i flere forskellige forretninger. Desuden er man ofte udsat for en vis uvillighed fra de handlendes side, hvilket sammenlagt ikke gør situationen ret meget lettere for modelbyggeren.

Vi gør os derfor de ihærdigste anstrengelser for at finde ét foretagende, hvor modelbyggeren evt. kan foretage et samlet indkøb, evt. pr. postordre. Resultatet af vore forhandlinger med DMJKs indkøbsafdeling desangående vil senere blive offentliggjort.

J. B. Dyrkilde.

Alle tiders lilleputtog

Modeltogbanen er flyttet fra spise-stuebordet ned på gulvet eller ud i haven. På den store hobbyudstilling i Bellahøj-Centret i København vistes den i bogstaveligste forstand største nyhed i modeljernbane. Det var LGB-toget, der er konstrueret i Vesttyskland og nu importeres til Danmark til glæde for alle jernbane-entusiaster. Og stort er det.

Toget er i skala 1:22½ og introduktionsæsken består af loko og to vogne, der kører rundt på en lille cirkelbane. Men det er skam ikke meningen, at de naturtro vogn-tog skal futte rundt i enerverende kredsløb. Der kan fås et utal af lige og buede skinner, så man kan udforme et rigtigt skinnenet. Skinnerne kan leveres i vejrbestandigt materiale, så den gamle drøm om at have sin egen veteranbane i haven nu kan gå i opfyldelse. Mulighederne i et selv mindre haveanlæg kan få det til at krible i enhver. Også indendørs er der masser af muligheder.

Toget kører på jævnstrøm op til 14 volt, og det vil sige at man kan bruge strømmen fra en bilakkumulator. Der er fartregulator, som nok er vejrbestandig, men alligevel skal beskyttes mod vejrliget, hvis man benytter toget i haven. Toget er bygget af plasticmaterialer, og det er nemt at rengøre med sæbevand. Man skal huske at smøre lejerne med tynd olie. Hverken sne eller regn generer toget, og mon ikke det vil være alle tiders syn at se det komme tøffende frem mellem Rhododendron-buskene i en vinterlig have med nyfalden sne.

Priserne? Det er klart at en sådan mangfoldighed ikke er billig. Introduktionsæsken koster omkring 500 kroner. Løse skinner koster fra 8,25 til 11,00 i 30 cm længde. Togvognene koster fra ca. 50,00 op til 100,00 kr. stykket. Men det er et stort lilleputtog med muligheder.

Fotohobby

8 elementære smalfilmstips

1. Se efter om Deres optager er i orden. Har den el-motor, så husk at kontrollere batterierne.
2. Sæt straks filmen i optageren, så De ikke går glip af interessante scener, som pludselig dukker op.
3. Tag det roligt og hold hovedet klart. Nogle få sekunders omtanke kan sikre mod spild af film. Har De tid, så se Dem om før De filmer. Måske finder De et bedre optagelsesstandpunkt.
4. Tænk over, hvad De vil filme. Gør nogle få bemærkninger, for måske får De aldrig den samme gode idé igen.
5. Selv den mindste planlægning er bedre end slet ingen planlægning. Ingen forventer en handlingsfilm, men nogle få ideer kan knytte filmen sammen til en helhed.
6. Husk at 10 sekunders film på skærmen er forholdsvis lang tid. Væn Dem til at sammenligne værdien af en scene og den mængde film, der vil gå til den.

Fredericia

Vi handler i . . .

ISMEJERIET

Vesterbrogade - Fredericia - Tlf. 2 10 35
Alt i 1. kl. mejeriprodukter

Vejle

Først med de sidste nyheder

Modesalon MERCI

ved E. Ahrensbach
Nørretorv 2 - Vejle - Tlf. 82 49 03
Alt i hatte - handsker - tørklæder

VEEDOL Service

ved Arne Vindbjerg Petersen
Kolding Landevej 62 - Vejle
benzin - olie - vaske - smøring
autoudstyr

Vort speciale: undervognsbehandling
samt alt i reparationer
Telefon 82 75 78

TINGLEFF OPTIK

Søndergade 10 - Vejle - Tlf. 82 12 85
Specialist i synsprøver
samt tilpasning af briller
eksam. optiker

Lad vaske i . . .

REKORD VASK

ved Robert Dalsgaard
Havnegade 9 - Vejle - Tlf. 82 19 10
Våd vask - Tør vask - Rullevask

Det store udvalg i trikotage
finder man i . . .

TEXTILHUSET

Vestergade 24 - Vejle - Tlf. 82 83 42

Vejle Karrosseri og Opretning

ved Hans J. Sørensen
Vedelsgade 75 - Tlf. 82 24 88
Privat tlf. 82 65 76

GULF Service

ved John Bak
Kolding Landev. 21 - Vejle - Tlf. 82 16 70
Benzin - Olie - Vask - Smøring
Autoudstyr - Quick-service
med de nyeste apparaturer

Horsens

. . . vi mødes på

RUTEBILCAFEEN

Gl. Jernbanegade 5 - Horsens
Tlf. 62 50 76
et 1. kl.s madsted . . .

Stedet for moderne hårpleje . . .

Salon PIA

ved Vika Kloster
Allégade 42 - Horsens - Tlf. 62 85 70
Alt i sidste nye frisurer

ESSO Service

ved H. Toksvig (ny indehaver)
Sønderbrogade 16 - Horsens
Tlf. 62 78 98

Benzin - Olie - Vask - Smøring
samt småreparationer udføres
Stort udvalg i autoudstyr

Hallo - hallo - mangler De brød til
kaffen? - Så prøv at smage vort lækre
brød. De vil sikkert synes om det - og
sige det er kræs.

BRØDUDSALGET

v/ Gunnar Jacobsen
Emil Müllersgade 22 - Horsens
Tlf. 62 23 93 - Åbent til kl. 21

Skanderborg

IDE-MØBLER

H. SMEDEGAARDS EFTF.

Rich. Jørgensen
Banegårdsvej 13 - Skanderborg
Telefon 52 06 86
Moderne møbler og tæpper for
nutidshjem

Spar besværet selv - lad . . .

DUEs SMØRREBRØD

Adelgade 31 - Skanderborg
Tlf. 52 00 31
Lækkert selskabssmørrebrød leveres
på bestilling
Vi har også en god daglig madpakke
Åbent fra kl. 7.30 til 22.00
Lukket søn- og helligdage

Vi handler i . . .

OTHELLO BAGERIET

Nørregade 27 - Skanderborg
1. kl.s lækkert brød og kager
NB. Åbent søndag
Tlf. 52 04 05

Skanderborg

Vi handler i . . .

Christensens Tobaksforretning

Adelgade 61 - Skanderborg - Tlf. 52 07 52
Stort udvalg i
cigarer - tobakker - vine - spirituosa
samt rygeartikler

Silkeborg

Gælder det møbelpolstring -
så . . .

ERIK CHRISTENSEN

Frederiksbjerggade 12 - Silkeborg
Tlf. 82 59 42

Alt i møbel- og tæppearbejde udføres

SILKEBORG SPAREKASSE

Tlf. (06) 82 52 66 - Postgiro 7863
Mandag, tirsdag og onsdag 9.30-16.00
Torsdag 9.30-17.00
Fredag 9.30-17.00 og 18.00-19.30

Vi anbefaler et besøg i

BANEGÅRDSRESTAURANTEN

v/ Henning Pagel Hansen
Silkeborg - Tlf. 82 07 17
Hurtigt og godt spisested . . .

Vi spiser på . . .

K F U M

Restaurant og pensionat
Nygade 25 - Silkeborg - Tlf. 82 08 21
Et godt madsted . . .
Ny vært: E. Mogensen

Gør Deres indkøb af
frugt - chokolade - tobaksvarer i
RUTEBILKIOSKEN
ved G. Nielsen
Silkeborg

PAUL LEHMANN

Internationale Transporter
Aktieselskab
Møllegade 23 - Silkeborg - Tlf. 82 58 40

Gælder det køb af brugt bil
så gå til . . .

Mekaniker O. JESPERSEN

Amaliegade 1 - Silkeborg - Tlf. 82 54 18
Altid stort udvalg i bedre brugte biler

7. Let identifikation af steder, scener og mennesker gør Deres film mere interessant. Nogle kan De selv optage, andre kan De købe.
8. Det er ulejligheden værd at sætte de forskellige scener sammen med fantasi.

Tag billeder i serier

Et billede udtrykker mere end tusinde ord, siger man. Det kommer nu i allerhøjeste grad an på, hvilke billeder der er tale om.

I virkeligheden er det nu nok sådan, at de allerfleste billeder ikke står særligt godt alene. Et billede fortæller ikke hele sandheden om en ting eller en begivenhed. Har man derimod flere bil-

leder af et motiv eller en situation, altså en serie, hvor de enkelte billeder kompletterer og støtter hinanden, virker hvert enkelt billede i serien straks noget stærkere.

Hvad er egentlig en serie?

Ja, de fleste forestiller sig vel, at en serie nødvendigvis skal fortælle en historie eller skildre et hændelsesforløb. Men en serie kan udmærket indskrænke sig til at være en række portræt-optagelser, som kan virke endog morsom eller belysende. Strengt taget behøver serien ikke engang at blive optaget lige efter hinanden, blot er der et krav til de billeder, der indgår i serien: Tilsammen skal de fortælle mere om motivet, end det enkelte billede er i stand til, når det betragtes isoleret.

I sin mest avancerede form kender vi serien fra de veltilrettelagte udsendelser i fjernsynet, med de såkaldte stilbilleder (faste billeder).

Overført på det motivområde, der er de allerfleste kameraejerers foretrukne område — børnene og familiens hverdag — kan man udmærket gribe til at tilrettelægge en serie i forvejen — ja ligefrem at udarbejde en drejebog for konstruerede begivenheder med familiens medlemmer som aktører, en slags teater.

Naturligvis skal beretningerne være sandsynlige, men det er helt sikkert, at den måde for fotografering, hvor man ved relativt sjældne lejligheder ofrer en hel film, giver langt større tilfredsstillelse end den sporadiske fotografering, der desværre er den mest udbredte form for familiefotografering.

Al begyndelse er svær, men efterhånden som Deres evne til at tænke i serier udvikles, vil De opdage, at det er let at tilrettelægge optagelser af børnenes leg, familieudflugter og ferieture.

Knud Sidal.

Med damploko litra N Fredericia-Odense-Fredericia.

Udflugten starter søndag den 17. november, hvor toget, bestående af N-3 B1BD kl. 11.00 afgår til Fredericia Maskindepot, hvor der bliver lejlighed til at bese og fotografere henstående loko m. m.

Efter besøget i maskindepotet, der vil vare ca. 3 kvarter, kører toget til omladehallen, hvor jernbanemuseets gamle vogne henstår. Vognene vil være kørt ud fra hallen, så fotografering er mulig.

Kl. 12.30 starter toget fra omladehallen til Fredericia rangerbanegårds afgangsrist, hvorfra der køres direkte mod Fyn.

Kl. 14.30 vil toget ankomme til Odense. Her deles deltagerne i tre hold.

Hvert af de tre hold vil derefter på skift besøge følgende institutioner:

- Fjernstyringscentralen,
- Odense Maskindepot og
- Odense Modeljernbaneklub.

I maskindepotet findes som bekendt Jernbanemuseets damploko.

Særtoget returnerer fra Odense til Fredericia kl. 17.22 uden stop. Fredericia ankomst 18.30.

Udflugten er som anført planlagt til *søndag den 17. november* og prisen er sat til kun kr. 25,00 pro persona (Børn under 12 år ½ pris). Medlemskab af DJK ikke nødvendigt. Tag madpakke med, da der på grund af det »hårde« program ikke er afsat spisepauser.

Beløbet, der er bindende, indbetales pr. postanvisning til:

Otas B. Sundahl, Vinkelvej 2, 8870 Langå, senest 8. november.

Postkvitteringen ombyttes med billet i toget.

Århus Jernbaneorkester

Den 21. november er det 40 år siden Århus Jernbaneorkester blev stiftet. — Man startede med et strygeorkester på 10 mand. I 1934 var man nået op på 21 strygere og 14 blæsere. Dermed var det samtidig slut for strygerne, og man har siden holdt sig til harmoniorkester. — Gennem de mange år er det som for de øvrige jernbane-orkestre gået op og ned med tilslutningen, alt efter som hvilket personale, der er stationeret i byen, men orkestret har altid ligget i bedste trediedel.

Til lykke med jubilæet.

De Skulle Brugte

KAMERA OG FILM

DA FÅR
De Smukke Billeder

FOTO-CENTRALEN

Rønvijs Eftf. ved H. C. Laursen
Kirkegade 15 - Vejle - Tlf. 82 16 16
Alle artikler for foto
Udlejning af fremvisningsapparater
for smalfilm og lysbilleder

Gå til specialisten . . .

SEERUPS FOTO

Kirkegade 3 - Struer - Tlf. 85 12 10
Alt indenfor foto samt tilbehør

Fra klubberne

Årets udflugt

Dansk Jernbaneklubs nordjyske afdeling indbyder herved alle interesserede til følgende udflugt:

FOTO JENSEN

Østergade 15 - Holstebro
Vestjyllands største udvalg i fotoudstyr
Telefon (07) 42 49 49

Randers

DAMESALONEN

ved Bent Carlsen

V. Altanvej 39 - Randers - Tlf. 42 27 18
1. KL. MODERNE HÅRPLEJE

ESSO servicecenter

ved Sv. Å. Nørgård

Århusvej 96 - Randers - Tlf. 42 32 63
Benzin - Olie - Vask - Smøring
Quick-service - Selvask i egne båse

Tandlæge

ASBJØRN JUHLERT

Kompagnihuset

Burschegade 12 - Randers
Telefon 42 03 50
Konsultation efter aftale

TOBAKS- OG KONFEKTUREFORRETNINGEN

ved Doris og M. H. Larsen

Vestergade 45 - Randers - Tlf. 43 15 18
Stort udvalg i
tobak - vine - spirituosa
samt chokolade og konfekturer
aviser og ugeblade

Forkort rejsen med en lommeroman fra
LERVANGENS KIOSK

ved I. Clemmensen

Lervangen 56 - Randers - Tlf. 42 62 25
aviser - uge- og månedsblade
samt stort udvalg i papirartikler

Damerne går til

DAMEFRISØRSALONEN

v/ Kirsten Bloch Andersen

Støvringgaardsvvej 26 - Randers
Alt indenfor moderne hårpleje samt
sidste nye frisurer - Tlf. 43 10 82

Brdr. Nielsen's

Karosseri & Autolakering

Hvedevej 22 - Randers - Tlf. 43 12 28
Alt indenfor opretning, svejsning og
lakering udføres fagmæssigt
Tilbud og overslag gives

Det store udvalg i moderne
gardiner finder De hos . . .

Randers Gardinmontering

Gudenåhus - Søndergade 4
Tlf. 42 82 53

Ring efter gardinbussen og se
prøverne hjemme

Langå

Tøj til far og søn . . .

SKYDT's HERRETØJ

Bredgade 42 - Langå - Tlf. 46 14 47
. . . det store kvalitetsudvalg i
herre- og drengekonfektion
samt linge . . .

Hadsten

ESSO servicecenter

ved Jørgen Mortensen

Vesselbjergvej - Hadsten - Tlf. 410
Benzin - Olie - Vask - Smøring
Stort udvalg i autotilbehør
Quick service udføres

Viborg

Vask selv - lige når det passer Dem

A/S VIBORG MØNTVASK

Vesterbrogade 25 - Telefon 2400

Åben kl. 5-24, også søn- og helligdage
Våd vask: indtil 6 kg tøj kr. 4,50
Rullebask: indtil 6 kg tøj kr. 7,00
incl. sæbe

Stedet for moderne hårpleje . . .

CORNER Salonen

ved L. Kristensen

Grønnegade 11 - Viborg - Tlf. 2627
1. kl.s individuel behandling udføres

Gartnerforretningen »BROEN«

ved Bent Olesen

Middagshøjvej 22 - Viborg - Tlf. 2949
Alt i årstidens frugt og grønt
samt blomster - buketter - kranser
og dekorationer

Det førende schweizerprodukt
har maskiner til ethvert formål . . .

BERNINA SYMASKINER

ved Knud Christensen (ny indehaver)
Nytorv 2 - Viborg - Tlf. 5470
1. kl.s reparationer udf. på eget værksted

Skive

Skivevejs Frugtforretning

v/ E. Rasmussen

Skivevej 59 - Viborg - Tlf. 1843
Alt i årstidens frugt og grønt
Blomster samt stedsegrønne planter

Skive

THINGGADES FARVEHANDEL

ved Sv. E. Balleby

Thinggade 7 - Skive - Tlf. 1111
Stort udvalg i
farver - lakker - tapeter
samt moderne gulvbelægning
Vort speciale er kunstnerartikler

Følg Gulf-strømmen til

GULF service

Sdr. Boulevard - Skive - Tlf. 2594
benzin - olie - vask - smøring
autotilbehør
Quick-service udføres
Vi henter og bringer gerne Deres vogn

Vi får vasket hos . . .

VESTBYENS EL-VASK

Jegstrupvej 45 - Viborg - Tlf. 3392
våd vask - tør vask - rullebask
tøjet hentes og bringes over hele byen

Struer

Følg GULF-strømmen til . . .

GULF Sercivestation

ved mekaniker Tom V. Koustrup
Hj. af Søndergade-P. Bangsvej - Struer
smøring - vask - polering - undervogns-
behandling - Quick service udføres
Tlf. 85 16 72

STRUER BRYGHUS

ved Bendt Meldgaard

Vestergade 48 - Tlf. 85 10 15
Depot for mineralvand og most
(Detailsalg)

Slagtermester K. AGGERHOLM

Søndergade 5 - Struer - Tlf. 85 00 17
Alt i 1. KLS KØD, FLÆSK
samt HJEMMELAVET PÅLÆG
og SALATER - EKSTRAFIN MEDISTER

ASGER NIELSEN

L. Søndergaards efft.

URE - OPTIK

Østergade 8 - Struer - Tlf. 85 02 70

BJERRES BAGERI

Vestergade 33 - Struer - Tlf. 85 02 57
1. kl.s lækker wienerbrød og kager
Prøv vort speciale:
Fødselsdagskringle
Bestilling modtages

Dødsfald

Banenæstformand A. Laursen, fh. Silkeborg, 89 år.

Remisearbejder Adolf Hansen, fh. Sønderborg, 84 år.

Baneformand R. P. Rasmussen, fh. Skive, 83 år.

Banebetjent M. C. Madsen, fh. Langå, 81 år.

Pakhusformand R. O. Sørensen, fh. Østerport, 78 år.

Trafikinspektør G. Germundsson, fh. Rutebilstvæsenet, Odense, 77 år.

Lokofører J. Søndergaard Jørgensen, fh. TKVJ, Kolding, 76 år.

Stationsforstander N. A. Norling, Rindsholm 1939—51 og Tarm til 1960, 76 år.

Lokofører C. O. Hansen, fh. Hjørring, 75 år.

Pakhusformand A. T. Qvist, fh. København Gb., 74 år.

Togfører C. L. Bertelsen, fh. Kbhvn. H., 74 år.

Pakhusformand A. L. P. Larsen, fh. Kbhvn. Gb., 73 år.

Togfører A. Olesen, fh. Brande, 73 år.

Togfører C. W. Flykt, fh. Kbhvn. H., 71 år.

Lokofører T. C. Lindgreen, fh. Århus, 71 år.

Overportør A. L. Petersen, fh. mdt. Enghave, 70 år.

Rangermester P. O. Mortensen, fh. Kbhvn. Gb., 69 år.

Mekaniker K. M. Jensen, signaltj. Klampenborg, 65 år.

Remisearbejder C. A. J. Jørgensen, Fredericia, 60 år.

Stationsmester S. A. R. Mortensen, Tolne fra 1965, 49 år.

Overportør K. R. Holst, Hedehusene, 45 år.

Boghjørnet

Fremads Folkebibliotek
17. årgang

Gratis succes-roman
til alle Bogring-medlemmer

Man mærker straks, at man får meget for pengene i Bogringen. Alle medlemmer får med det samme udleveret en gratis gavebog: spændingsforfatteren Hammond Innes' *Vredens Vulkan* — om en RAF-pilot, der møder sin plageånd fra krigsårene — en sadistisk KZ-læge — med hvem han har et regnskab at gøre op. Alle, der kender Hammond Innes, ved at man er fastholdt i et spændings jerngreb til sidste side.

Endvidere udsendes i første omgang James A. Micheners store 2-binds roman *Hawaii*. Oktober måneds bogpakke indeholder Poul Ørums *Natten i Ventesalen* — en realistisk skildring af en erotisk konflikt, der næres af lillebyens forgiftede sladder. Ørum fik til delt æresprisen *De gyldne Laurbær* for denne roman.

I samme sending får man Maria Trapps *Familien Trapp*, der dannede grundlag for filmen *The Sound of Music*. Her oplever man ikke blot den del af den syngende families historie, som blev vist i filmen, men også hvad der skete efter flugten over bjergene, da familien skulle begynde et nyt liv på bar bund.

Medlemmer af Fremads Folkebiblioteks bogklub — Bogringen — kan erhverve sæsonens bøger for kun kr. 14,75 pr. bind — endda indbundet i digent svinelæderfarvet helbind.

Alle Bogring-fordelene ved henvisning til Fremads Folkebibliotek, Nørrebrogade 54, 2200 København N., og endelig kan FFBS bøger erhverves gennem enhver boghandel landet over.

Andre bøger

So reist man in der Schweiz. 175 sider, ill. Orell Füssli Verlag, Nüsschelerstrasse 22, Zürich. Ca. kr. 45,00.

Intet land i Europa er vel så fascinerende et rejseland for en jernbanemand som netop Schweiz. Takket være sine bjerge byder landet på alle tænkelige typer jernbaner, og takket være sin centrale stilling i Europa er landet vel nok det travleste transitland overhovedet, hvilket giver det et efter landets størrelse og behov i øvrigt et ganske formidabelt stort jernbanevæsen med kæmpebanegårde. Derfor er bogen så interessant, og derfor bliver den næsten uundværlig som rejseguide.

Guten Tag Europa. 112 sider, ill. Redactor Verlag, Höllbergstrasse 35, Frankfurt (Main) 50. Ca. kr. 20,00.

Sig goddag til Europa, men gør det på en speciel måde: ved at rejse med

de berømte TEE-tog. Det er et fascinerende rejseprogram, men måske skal vi bleklage, at rejsen på denne måde går alt for hurtigt. Nå, never mind, det er vel i og for sig muligt at afbryde hvor og når man har lyst og evner.

I bogen giver alle tog af denne type med deres ruter, og det er fascinerende læsning med hovedvægten lagt på det landskabelige.

Urban Rapid Transit. 242 sider, ill. Carnegie-Mellon University, Schenley Park, Pittsburgh, Pennsylvania 15213, USA. Ca. kr. 65,00.

Denne bog er et resultat af en videnskabelig undersøgelse af nærby-trafikken på skinner, det være sig sporvogne, over- og undergrundsbaner, monorailbaner osv. Der gøres indgående rede for de forskellige reformer for transportmidler og de køretøjer, som under forskellige forhold med større eller mindre held er anvendt, specielt er der nøje gjort rede for konstruktionerne. Derved får bogen et ekstra sigte, nemlig dette at være idégiver.

I det hele taget vil den sikkert af mange byplanfolk blive brugt som en glimrende håndbog, hvor ideer i første omgang kan hentes og bedømmes.

Railway Economy. 442 sider. David & Charles (Publishers) Ltd., South Devon House, Railway Station, Newton Abbot, Devon. Ca. kr. 75,00.

Bogen er en reproduktions-gengivelse af et gammelt amerikansk værk fra 1850. Bogen er derved spændende at læse, idet det formentlig er første gang, man har forsøgt at vurdere jernbaneforhold fra denne side. I kapitler behandles emner som: Nyt transportsystem, organisation, spor, trækraft, rullende materiel, stationsdrift, passagertransport, godttransport, ulykkesrisiko og elektrisk telegraf, alt betragtet ud fra et økonomisk syn.

Bogen er forbløffende, fordi den er så realistisk i sit syn på sagerne, at den næsten har fuld gyldighed i dag.

Jas.

BAGSIDEN

Bladet der blev model til andre blade

Vor EDB registrerer for september

Ved en domsmandssag i Århus kunne en dame, der i flere tilfælde var taget for kørsel uden billet ikke dømmes, fordi hun var tiltalt efter den gamle jernbanelov, der som bekendt er afløst af en ny. Det kunne anklageren ikke godtage, men en forespørgsel til DSB gav til resultat, at det pågældende forhold var akriminaliseret — sikke et ord at bruge! Har politiet fået fat i en synder, har man altid brugt den praksis, at kan man ikke dømmes for det ene, så finder man noget andet, og sådan gik det også vor dame her, idet hun fik en betinget dom, uden strafansættelse for nogle tyverier i et hjem! Øvrigheden bærer så sandelig ikke sværdet for-gæves.

Landbrugets store høstudbytte i år har givet de samme bekymringer som med en dårlig høst. For at der ikke skal ske det samme med næste års høst, påtænkes det at der skal bruges P-piller i stedet for kunstgødning!

Trafikministeren har foreslået, at DSB opretter et par datterselskaber, men finder det uforsvarligt at sætte børn i verden, når man har et par hundrede mill. kr. i underskud.

Så enkelt kan det gøres

Den navnkundige »Boeren« var vel nok den eneste trafikassistent, der deltog i boerkrigen — som han forøvrigt kom legemligt helskindet ud af. Han var ungdomsven m. m. med Friis-Skotte, som han tilfældigt mødte på gaden kort efter at denne var blevet trafikminister i ministeriet Stauning.

Boeren var netop stærkt optaget af advancementsgrublerier, hvilket jo kan gøre en mand lidt indadvendt, så det sprælske var mindre synligt — han rent ud sagt hang med næbbet.

— Hør, Boer — hvad er der dog i vejen med dig, udbød den forbavsede minister. — Du er jo dårligt til at kende!

— Ja, du, klynkede den forhenværende kriger, det er også rent snavs! Bare jeg dog var fire alen under jorden!

— Vil du ikke holde op med den

slags, opmuntrede excellencen, det er vel ikke dit alvor? At sige sådan noget!

— Det er også en fortalelse — det skulle have været 8 alen, for så er vi i niveau med Nørreport, der bliver ledig i næste måned!

Friis-Skotte fik sig en tiltrængt ministeriel latter og Boeren den attråede underjordiske station, hvor han trivedes særdeles vel — ligesom en champignon i det fugtige mørke.

Frisk mod, Antonius!

— I fjernsynet skal man ikke være bange for at sige sin mening — men bare sørge for, at det ikke opdages, hvor man har den fra!

Tillidskrise

Man kan ikke stole på nogen — enten er vejret upålideligt, eller også er meteorologerne det!

Ved billetsalget

En sindig jysk bondemand bad damen ved den lille privatbanes billetthul om en billet til Verst, fik den og lændede sig på den ene arm fortroligt ind mod hullet og ville indlede en snak om vejret.

— Jeg indser ikke, hvad i alverden vejret kommer mig ved, lød det spidst.

— Næ — hnæ såmind, det gør'et da heller et.

Manden gik. Ude på perronen traf han en bekendt, der kom asende med sin cykel i sidste øjeblik. Han skulle også til Verst og bad førstnævnte om at gå ind og få fat i en billet, mens han ilede hen og satte sin cykel ind i pakhuset. — Jow, det skulle han da nok, og manden skred atter hen til billetthullet:

— Ka a fo en billet te Verst!

— Jamen mand, De *har* jo fået en billet til Verst!

— Ja, vel hå a det, men a insier et, hwa i alverden det kommer Dem ve!

Han fik billetten uden flere kommentarer.

Statsmoralen er slet ikke ubøjelig

Forhen skulle spilledjævelen aves — som forargelig.

Nu skal Tipsengelen plejes. Alt spil

og særlig på præmieobligationer er fornøjeligt og således rekreativt!

Der var engang — på cykelbanen

— Du skal se, han vinder — ham med det røde halstørklæde!

— Tørklæde? — Det er tungen ud af halsen!

Turist i den evige stad

— Jeg havde nu mest lyst til at tage ud og se Hadrians Villa!

— Ja, lad os det, men ring hellere først — at vi ikke kommer til ulejlighed!

Alt kan vaskes

Når vegetarernes høvding, Mikkel Hindhede, engang imellem trængte til en bøf — så tog han den — som forbuden frugt.

Et salmevers at forstå

En ung kvindelig studentervikar i en centralskole ville sikre sig, at børnene nu også forstod gloserne i det salmevers, man havde for, erkendende, at »vid«, når det siges eller synges kan være flertydigt. Følgelig spurgte hun sine små disciple:

— Hvad betyder det at gøre porten vid?

Et lyst hoved svarede:

— En powt ska vær' så vid, te den ka ta en traktor med et læs ærter.

og så var der ...

frisøren, der havde rederi !!!

Mellem veninder

— Kan du tænke dig, at da jeg forleden stod i en overfyldt bus, blev min halskæde stjålet, og den hang oven i købet inden for blusen.

— Jamen mærkede du da ikke noget?

— Jo, men hvem kunne da tro, at denne pæne mand også ville stjæle!

Uh - det bli'r så tidlig mørkt

Struer

Vi kører til...

ESSO Servicecenter

ved Tage Andersen
Holstebrovej 56 - Struer - Tlf. 85 08 75
benzin - olieskift - vask - smøring
- autoudstyr
Speciale: undervognsbehandling

ved I. Bødtkjær Hansen
Største udvalg indenfor legetøj
samt modeljernbane og hobbyartikler

Ind til...

ESSO service

Søndergade 94 - Struer - Tlf. 85 16 75
Benzin - Olie - Vask - Smøring
Stort udvalg i autotilbehør
Esso selvbetjening - spar 3 øre

Vi kører til...

BP Servicestation

ved Svend Vester
Bredgade 12 - Struer - Tlf. 85 08 34
benzin - olieskift - vask - smøring
samt stort udvalg i autotilbehør

Holstebro

Restaurant FLAMINGO

Østergade 16 - Holstebro
Tlf. 42 01 90
Krostue - Bowling - Musik - Dansant
Stedet, hvor man spiser godt

SYSSELTING

Bisgårdsgade 4 - Holstebro - Tlf. 42 23 48
Broderi - Knipling - Vævning - Keramik
Ting man sysler med
Materialer og færdige modeller
Forh. af Højskolernes Håndarbejde

Holstebro

Vi kører til

AUTOVÆRKSTEDET

v/ E. F. Christiansen
Sønder allé 2 - Holstebro - Tlf. 42 47 41
Alt i reparation på person- og varevogne
udføres med fagmæssig garanti...
Saab-specialist

Herning

MALING OG TAPET Sønderager Farvehandel

ved E. Lynggaard
H. P. Hansensvej 50 - Herning
Telefon 12 15 30

Gælder det autoopretning - så...

KNUD E. THOMSEN

Sølvgade 2 - Herning - Tlf. 12 06 01
opretning af skade - 1. kl. arbejde
rimelige priser - hurtig levering...

Ikast

Vi handler med fordel i...

MUNDBJERGS SUPERMARKED

ved Alf Normann
Møllegade 30 - Ikast
Telefon 15 14 02

ESSO servicecenter

ved Svend H. Larsen
Vestergade 3 - Ikast - Tlf. 15 11 08
benzin - olieskift - vask - smøring
Quick-service udføres

Bagermester E. WADT

Vestergade 9 - Ikast
Tlf. 15 13 68
1. kl.s lækkert brød og kager

Skjern

JØRN's HERREMAGASIN

Østergade 3 - Skjern - Tlf. 35 06 88
Herrekonfektion - Lingeri
- stedet, hvor moderne mandfolk handler

Varde

Vi handler i...

ISMEJERIET

ved Else Kristiansen
Jernbanegade 4 - Varde - Tlf. 2 13 16
1. kl.s mejeriprodukter - Lækkert brød
og kager - Øl og vand

Esbjerg

Esbjerg og Omegns Sparekasse

Esbjerg

Altid GO GANG i ure fra...

Alfred Pallesens Eftf.

ved O. Jørgensen
Kronprinsensgade 11 - Esbjerg
Tlf. 2 28 56
Stort udvalg i kvalitetsure
Reparationer udføres fagmæssigt

MEJERIUDSALGET

ved A. Mackeprang
Gregersens Allé 1 - Esbjerg - Tlf. 2 72 65
Alt i 1. kl.s mejeriprodukter
samt lækkert brød og kager
Bestilling på dessert-is modtages

KOLONIAL - VIN - KONSERVERS
så...

Andreas Christensen

Strandby Kirkevej 88 - Esbjerg
Telefon 2 89 33
Prøv vor fine kaffe

MON CHERI

Torvegade 27 - Esbjerg - Tlf. 2 19 52
Stort udvalg i
CHOKOLADE - KONFEKTURE - IS
Specialitet: Gaveæsker

Er vægten for stor?
Lider De af filipenser?
Har De problemer
med Deres fødder?
- besøg

Lilly's Fod- og Skønhedsklinik Helseinstitut

Strandbygade 25 - Esbjerg - Tlf. 2 72 34

KØBMAND HARBOE

Skolegade 1 - Esbjerg - Tlf. 2 11 49
Alt i 1. kl. kolonial - konserver
vine - spirituosa samt tobaksvarer
Prøv vor fine kaffe

Mange store nyheder på Volvo Amazon:

- 2-liters B20-motor.
- Termostatreguleret forvarmning af indsugningsluften.
- Vekselstrømsgenerator.
- Rensningsanlæg for udstødningsskassen.
- 2-kreds servobremsesystem.
- Ratlas.

Og den største nyhed ..? Prisen!

Det er lykkedes at gøre en god bil bedre. Med den nye Volvo Amazon. Men trods alle nyhederne er Amazon stadig den gode, kendte Amazon. Berømt og berømmet. Gennemtænkt. Gennemprøvet. En ægte Volvo. Bygget i Norden for nordiske forhold. En indfødt nordbo!

Nystyrke. Med Volvo's nye 2-liters B20-motor. 90 eller 118 hk. Accelerationsglad. Overhalingssikker. Takket være større trækraft. – Specielt ved lave omdrejningstal. Højt drejningsmoment sikrer maksimal ydeevne. Også ved lave hastigheder i højt gear.

Nysikkerhed. I Volvo's 2-kreds servobremsesystem går hver kreds til begge forhjul og hver sit baghjul. Det giver retningsstabilitet. Reduktionsventiler forhindrer, at baghjulene blokerer for forhjulene ved panikopbremsning. Skulle den ene kreds få en læk, har De den anden. Og næsten fuld bremskraft tilbage. Ca. 80 %!

Renere udstødning. Volvo var først med individuelt indstillelige forsæder. Først med fabriksmonterede 3-punkts sikkerhedsseler. Og nu er Volvo først igen. Med anlæg for rens-

ning af udstødningsskassen som standard. Det giver mere effektiv forbrænding. Bedre brændstoføkonomi. Og renere udstødning.

Ny startkapacitet. Volvo Amazon har termostatstyret forvarmning af motorens indsugningsluft. Karburatorerne får luft, som holder ca. 30° C. Straks efter start. Derfor øjeblikkelig jævn motorgang. Også efter koldstart! Vekselstrømsgeneratoren lader ved lavt omdrejningstal. Det betyder opladt akkumulator. Altid!

Ny, lavere pris. Den nye Amazon kan blive Deres for kr. 29.456 excl. lev. Men god økonomi er mere end lav anskaffelsespris. Det er også effektiv service. Lave driftsudgifter – f. eks. skal olien nu kun skiftes for hver 10.000 km. Og høj gensalgsværdi. Amazon har det hele. Prøv den nye Amazon hos Volvo-forhandleren!

VOLVO

Hold Dem til Volvo... den holder til Dem!